

EESTI

25

PORDILENT

**KINDLUSTAGE OMA
ELU JA VARANDUS**

„EKA’S“

**SUURIMAS KODUMAA
KINDLUSTUSSELTSIS**

E. K. T.

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

16. AASTAKÄIK

Nr. 11

NOVEMBER

1935

Toimetaja: A. ADORF. Toimkond: mag. E. Grünberg, dr. E. Kirschenberg, A. Kleinberg ja T. Muru.

Toimeius ja talitus: Tallinn, Harju 48—6, tel. 444-28.

Maailmavaade, sportlane ja meeskond

Oscar Wilde tähendas, et tõde, see on stiili küsimus. Vaid missuguses stiilis keegi teatavat sündmust või tööka käsitab või hindab, see annab erisuguse pildi hinnatavast. Kui nüüd väita, et sport on uus stiil maailmavaatest, kas siis pole sünsamas tegemist uue ellusuhtumise stiiliga? Ja missugused stiilid on eriti vastuvõetavad, alatihi olekõrrekski noorsoole. Olekõrreks sellepärast, et noorsool mõnikord pole seda suuremat ja inimlikumalt võimsamat lähtepunkti, millest hakata arendama oma maailmavaatelisi, nüüeldi mulla all idanevaid taimi. Vanad tõesed on küll väga ilusad, kuid nad ei mahu just oma ilu ja vankumatu rahu pärast noorte hinge, kuna need vajavad rohkem mässu ja koidu kaunidust kui õhtu mugavat hämarust. Mugandumine tuleb hiljem, kui uue tõe harjased on segatud juba hallide karvadega.

Nii siis, sportlik maailmavaade on noorsoo võimas esilepursk. Ta on kõrgete müüridega linna ründamine, ilma et küsitaks, kas selle linna väravad on avatud või suletud. Peasjaks näib kujunevat rünnak, külm ja kavakindel rünnak, mille taga aga loidab nii palju noorustuld. Ja kui vaadata spordi arenemiskäiku, ilma et temale ajal külge pookida maailmavaatelist maiku, üks siis selgu, et tähtsad on ühteväisi mõlemad, nii vallutatav linn kui ka seks „vajaline“ rünnak. Ja nimelt rünnak just annab spordile tema väärtuse, selle kauni varjundi, mille pärast me veel tänapäeval pole suutnud unustada Hellase olümpiamänge. Tänapäeval nood mängud jätaksid vast mõndagi soovida, kuid mida vanemaks nad saavad, seda aväärsemaks nad muutuvad kui käesoleva sajandi uue kristluse — sportliku maailmavaate — eelkäijad. Hellases kisti linnamüürid olümpiavõitja ees maha. Tänapäeval võiksime sedasama teha kas või traataedadega. Kui kaks maad on sportliselt teineteisega lähedalt seotud, kui sportlased pole mitte ainult juhuslikud võistlejad, vaid ka sõbrad, üks see ole parem pant rahvaste kustumatule sõprusele. Sest sport on ju masside asi, teda hindavad ja armastavad massid. Ja seepärast on näiteks Eesti pealtvaatajaskonna juubeldus Soome sportlastele ühtlasi juubelduseks Soome rahvale, või, veel õigemini, rahvuse võimsaks sõpruseavalduseks teisele rahvusele.

*

Kogu elu on ju omamoodi võitlus, võitlus parema tuleviku, õilsama ja tugevama inimese ning humansete tõdede maksvusele pääsu eest. Veel õigemini, kui tahaksime olla humanistid, siis pole elu mitte võitlus, kus nõrgem jalge all armetult puruks tallatakse, vaid ta on võitlus. Võitlus, kus tugevam või parem saavutab oma õiguse, nõrgemal või halvemal see aga saavutamata jääb. „Purukstallamine“ sealjuures jääks ära. Vast ehk juhtub seda aga kõigi nende teguritega, kes ei taha tunnustada eelloetletud mooduseid.

Ja nii siis, kui elu on võitlus, üks sobi siis temale kõige paremini sportliku maailmavaate tõesed, sportlik ellusuhtumine, sportlik mõtlemis- ja käitumisviis. (Siinjuures tuleb küll mõelda nendele väärnähetele, mis seni ellusuhtumises valitsevad, neid „vanamehelikke“ kavalaid võtteid, mis isegi tavalise õigusega pole kooskõlas, rääkimata õiglusest. Eks spordis ole kõik avalik ja aususele rajatud, vähemalt piüütakse selle poole täie innuga. Mehelik ja aus võitlus silm silma vastu on spordis sama mõõdapäesematu kui elamiseks igapäevane leib.)

*

Spordi mõistet laiaades hulkades hinnatakse väärsti. Leitakse, et vaid see olevat sport, kus „poolalasti inimesed oma võimeid proovivad“, nüüeldi algeliseimat lihaste jõudu võistluse rakendavad. Aga see mõiste on väär. Sport on iga ala, millele võisteldakse spordieetilistel põhimõtetel, kus võistluseks on ette nähtud kindlad reeglid ja kohtunikud. Mitte üksikõrgemale, kaugemale, kiiremini, vaid ka täpsmini, ilusamini (kui nii lubatakse väljendada) ja võimsamini. Sport oma algaegeadest peale on ju võrratult palju arenenud. Näiteks, poksis või maadluses ei saavutata enam seda vulgaarset ja tapvat „võitu“, nagu aastakümnete eest. Juure on tulnud punktide ahusel hindamine ja viimane tegur tõstab märksa spordi kui kasvatuseteguri mõju.

Edasi puhkes tänavu kuldmedali annetamisega laskureile, küsimus, kas laskmine on sport, või, kui ta sport on, kas siis ikka kehaarendav sport? Sellele vastati, et küllap laskesport seda ikka on, sest laskesport nõuab tugevat keha, hoolsat silma ja terveid närve. Neid saavutatakse ainult sel teel, kui elatakse sportlasele ettenähtud eluviiside järgi ja hoo-

Väike mees ajal rinna ette

Ääremärkusi suure võidu puhul

„Kolmekümne seitsme aasta järele suur maadlusvõit Soome üle,“ nii märkis meie vanimaid raskejõustiku-juhte Joh. Kauba Turaani turniiri võitmise puhul.

„Aga millal oli siis esimene suurvõit?“

„See oli 1898. a., millal Georg Hackenschmidt Peterburi Atleetika Klubi liikmena tuli Soome maadlusmeistriks. Soome oli juba sel ajal maailma parimaid maadlusrahvusi ja eestlase võit Soome kõigi paremate üle äratas rohkete tähelepanu. Tol ajal peeti võistlusi ainult ühes kaalus ja kuni seljavõiduni. Meistri nimel maadles Hackenschmidt Carl Allèniga kolm tundi. Üldse oli 12 osavõtjat.“

Nii Joh. Kauba.

*

Ühtlasi oli Turaani maadlusturniiri võitmine meie kõigi aegade suurimaks võiduks, mitte ainult maadluse, vaid kõigi alade kohta. Ei sellest väärtuselt suuremat maavõistluse-võitu. Võrreldavad on üksnes veel olümpiavõidud ja laskurite võit tänavu Roomas.

Arvustuslikku ettevalmistuse ja eestlaste esinemise kohta Turaani turniiril pakub käesolevas E. Spordilehes Joh. Villemson artiklis „Pärast turniiri“, sellepärast piirdume siinkohal turniiri käigu kirjeldamisega ja mõningate ääremärkustega.

Kui tänavune kuldmedal oleks olnud veel välja andmata, siis kahtlemata oleks laskurite rahvusmeeskonna kõrval sellele pretenteerinud maadlejate rahvusmeeskond. Nüüd jääb ta aga kandidaadiks järgmise, s. o. 1936. a. kuldmedalile. Võita turniir, kui üheks vastaseks on maailmas esimesel kuni kolmandal kohal püsiv maadlusmaa, ja seejuures võita seda suurt vastast ülekaalukalt, — see on saavutus, milles endäületamist ja mitte igapäevast väärtust.

lega harjutatakse. Ja ega see üksi teegi laskmist spordiks, vaid ka see, et selle juures on võistlusmoment veel pinevam ja tugevamaid närve nõudev kui mõni muu võistlussport. Laskur võistleb n.-ö. pimesi ja alles hiljem kuuleb, kas ta hästi või halvasti võistelnud, võitnud või kaotanud. Vastase silmnähtav, otsestest väimustusest tuletud vastase ületamine on laskuril võimatu. Ta saavutab kõik suure pingutusega, hoolika treeninguga ja endavalitsemisega. See pärast on nende saavutus vast ehk veelgi enam hinnatavam kui näiteks kergejõustiklase või poksija ajutine väimustushoog, mis sportlase võidule viib.

*

See on ju vana lugu, et spordi lõppsihiks pole mitte üksikud tublid, vaid tublid kui meeskond, tublid kui rahvus, kui inimkond. Peame endale puhtalt tunnustama, et tippsaavutuste mees pole mitte siht, vaid ainult abinõu. Meeskond on aga palju enam kui üksiksportlane. Lähtudes seisukohalt, et tulevikusiht on ikka massilisem sportlaste kogumik, üks siis pea ka tänapäeval hindama meeskonna suursaavutust enam kui üksiksportlase saavutust. Sest meeskonna saavutus on suurem, suurem sellepärast, et hulk paremaid ületas teise hulga paremaid. Selle saavutuse kõrval kipub üksiksportlase

Ühtlasi peab aga lisama, et kuigi võit oli suur, siis ei tohi see siiski olla ülejoovastuse põhjuseks, vaid üksnes edasipiitsutajaks veel paremale ja suuremale. Pealegi kui üheks kaasaaitavaks teguriks oli õnn, nagu seda üldiselt märgitud.

Kui rääkida Turaani kolmest meeskonnast, siis kahtlemata oli parimaks Eesti oma. Ainsaks nõrgaks punktiks oli sulgkaal, kus meil momendil maadlejate pöud. V. Välja siirdumisega sulgkaalu nõrgeneks aga kergekaal. Soome pani välja oma momendi arvatava parima koosseisu, kuid tegi siiski vast paar viga. M. Latusuo ei suutnud asendada A. Reinit ja ka kergekeskkaalus on Soomel paremaid mehi. Ungari sõitis Tallinna Euroopa tänavuse parima vabamaadlusrahvusena ja kuna vabamaadluse ja greeka-rooma maadluse stiilides ei ole suurt erinevust, siis lootsid ungarlased igatahes rohkem kui nad tegelikult saavutasid. Kui nende peaesindaja M. Franco oli pärast turniiri lõppu kaotuse telefoniteel Budapesti teada annud, siis võis näha, kuidas sealtpool talle midagi väga pikalt räägiti, mis mehe meeoleolu lõi alla nullile. Mida räägiti Budapestist?

*

Eestil on seni maailmas püsinud paremuselt neljanda maadlusrahvana, kuid Soome, Rootsi ja Saksa kõrval on teda siiski peetud n. ö. väikseks meheks. Kui nüüd Eesti võitis Soome üle, siis võib sel puhul öelda, et väike mees ajab rinna ette. Ta tahab saada suureks meheks, vähemalt võrdseks kolme suuremaga. Kui ruttu selleni küünditakse, see sõltub suurel määral ka sellest, kuidas Turaani-võitu osatakse ära kasutada meie maadlusspordi edaspidises arengus.

*

saavutus kahvatuma. Ahuseks võib võtta kas või TSK tänavuse kuldmedali väljaandmise Rooma laskureile, kuna Viiding, kes medalit kolmandat korda üritas, jälle tahaplaanile suruti. Meeskonna saavutuse võimsus ületas üksiksportlase tippsaavutuse!

*

Eeltoodud kuldmedali müüramise juhtum on haruldane. Varem on kuldmedali kandidaadina kõne all olnud ka jalgpalli rahvusmeeskond, kuid teda vaeti ja leiti kerge olema. Alati on üksiksportlased teda ületanud. Ons meie tõekspidamised nagu üleöö muutunud ainult meeskonna kasuks? Kas peame jätma nüüd üksiksportlase kultuse arendamise ja harastama meeskonnakultust?

Ei seda ega teist. Mõlematel on eluõigust. Et sünniks võimsamad meeskonnad, võimsamad sportivad rahvad, seks on vaja ikka ja alati suuri eeskujusid üksikutelt. Eks ole üksiksportlane ju meeskonna põhi!

Üksiksportlane, teiste sõnadega, jääb selleks võimaks tungalakandjaks, kelle jälgedes samuvad meeskonnad. Ja viimaste saavutused, paraku, on alati võimsamad...

E. Sein.

Eesti parima maadlejana sai eriauhinna V. Väli ja parima tehnikamaadlejana E. Puusepp. Õieti oleksid auhinnad kohal ümberpöörduvalt antutena, s. t. V. Välele oleks rohkem sobinud auhind, kui parimale tehnikamaadlejana ja E. Puusepale parima maadlejana. Et E. Puuseppa võib nimetada parimaks maadlejaks, selle aluseks on mehe endaületamine. Vastastest füüsiliselt nõrgemana võitis ta siiski mõlema üle.

Edasi tuleb veel väga headena ja eriauhinna väärilistena nimetada A. Neod ja K. Palusalu. Neist on eriti arenenud viimane. Kurt Hornfischeri tüüp, kuid kas ka sama taibukas? Liidul on kavatsus Tallina meelitada kolme-nelja Saksa parimat, nende seas ka K. Hornfischeri. Viimase kohtamine meie Palusaluga oleks vägagi teretulnud, seda enam, et K. Palusalu vajab enda lõplikuks väljaarendamiseks häid vastaseid, keda tal kodumaalaste seas ei ole.

*

Soomlaste parimaks oli kahtlemata Kustaa Pihlajamäki, kes tuli võitjaks n. ö. mängides. Oma mõlema vastase seljatamiseks kulub tal kokku ainult 9 minutit ja 1 sekund. Järgmisena saab välja tõsta Arvi Pikkusaart, kes seekord võistles A. Neoga tasavägisemalt kui kunagi varem. Berliinis loodavad soomlased meest näha kergekeskkaalus (!) ja arvavad tal selles kaalus olevat schansse olümpiavõitja tiitlile. Kolmas hea soomlane oli Hjalmar Nyström, keda suurem osa soomlasi peab Niemiläst paremaks, millise arvamusega võib ühtuda.

*

Ungarlased pakkusid õieti väikese pettumuse. Välja saab tõsta ainult vana tuntud Carl Karpathit ja uuenägu Ede Viragi. Viimane on õieti poolraskekaallane ja selles kaalus turniiril esinenult oleks tal olnud schansse kaalu võitmiseks. Parima ungarlasena sai eriauhinna Gyula Böbis, kui O. Pellise seljataja, kuid lisada on, et Böbisel oli selles võidus rohkem õnne ja juhuslikkust.

*

Seljavõite oli sellel turniiril ainult seitse, kaasa arvatud selle sisse ka O. Luiga n. n. põidlavõit, mis ühtlasi Eesti ainsaks seljavõiduks. Ungaril oli 2 ja Soomel 4 seljavõitu.

Matschid rullusid järgmiselt:

Kärbeskaal: E. Sikk — C. Imrey 2:1, H. Kärkkäinen — C. Imrey 3:0 ja H. Kärkkäinen — E. Sikk 12:32.

1. H. Kärkkäinen, Soome	1 k.-p.
2. E. Sikk, Eesti	4 "
3. C. Imrey, Ungari	5 "

Sulgkaal: F. Toth — H. Miss 14:42, K. Pihlajamäki — F. Toth 6:21 ja K. Pihlajamäki — H. Miss 2:40. Seega seljavõitude-kaal.

1. K. Pihlajamäki, Soome	0 k.-p.
2. F. Toth, Ungari	3 "
3. H. Miss, Eesti	6 "

Kergekaal: V. Väli — C. Karpathi 2:1, C. Karpathi — M. Latosuo 2:1 ja V. Väli — C. Karpathi 3:0.

1. V. Väli, Eesti	2 k.-p.
2. C. Karpathi, Ungari	3 "
3. M. Latosuo, Soome	5 "

Kergekeskkaal: E. Puusepp — Ö. Rethathi 2:1, L. Lundgren — Ö. Rethathi 2:1 ja E. Puusepp — L. Lundgren 2:1.

1. E. Puusepp, Eesti	2 k.-p.
2. L. Lundgren, Soome	3 "
3. Ö. Rethathi, Ungari	4 "

Keskkaal: A. Pikkusaari — S. Göndör 11:02, A. Neo — A. Pikkusaari 3:0 ja A. Neo — S. Göndör 3:0.

1. A. Neo, Eesti	2 k.-p.
2. A. Pikkusaari, Soome	3 "
3. S. Göndör, Ungari	6 "

Poolraskekaal: G. Böbis — O. Pellinen 4:45, O. Luiga — O. Pellinen l.-v 7:12 ja O. Luiga — G. Böbis 3:0.

1. O. Luiga, Eesti	1 k.-p.
2. G. Böbis, Ungari	3 "
3. O. Pellinen, Soome	

Raskekaal: H. Nyström — E. Viräg 3:0, K. Palusalu — H. Nyström 2:1 ja K. Palusalu — E. Viräg 3:0.

1. K. Palusalu, Eesti	2 k.-p.
2. H. Nyström, Soome	3 "
3. E. Viräg, Ungari	6 "

Seega eestlastel 5 esikohta ja ainult 1 kolmas koht, Soomel 2 esikohta ja 2 kolmandat, Ungaril ühtki esikohta, kuid 4 kolmandat. Punktide jagunesid: Eesti 18, Soome 14 ja Ungari 10. Maavõistlused: Eesti — Soome 5:2, Eesti — Ungari 6:1 ja Soome — Ungari 5:2.

A. Adorf.

KINNISVARAOMANIKKUDE ÜHISPANK

TALLINNAS, HARJU 48, TEL. 444-44

TOIMETAB KÕIKI PANGAOPERATSIOONE

Pärast turniiri

Joß. Villemson

1.

Tuleb kohe kinnitada, et meie suurt ja väga tähtsat võitu Eesti-Sooime-Ungari maadlusemaavõistlustel ei tule pidada juhuslikkude liiki kuuluvaks. Saavutatud võidud Soome ja Ungari üle, mis ilmutavad meie ilmset edenemist maadluse alal, on saavutatud täiesasisuliselt ja kavakindlalt sooritatud ettevalmistustöö tulemustena.

Kuna aeg ettevalmistamiseks oli lühike ja meie raskejõustikuliidu ainelised ressursid on napid, siis just seda arvesse võttes on tulemused hinnatavad veelgi suuremal määral. Saavutatud edu annab nagu garantias selleks, et senisest põhjalikumalt ettevalmistamise juures on meil lootusi toimetulekuks nüüdsest paremagi esinemisega.

Eesti maadlejate noorem generatsioon, kes andis suurema osa koosseisu meie rahvusmeeskonnale, tõendas võistlustules, et ta oma võimeid on suutlikult asendama rivist väljajalangenud vanema generatsiooni kuulsaid maadlejaid. See on nüüd täiesti selge, et meie noorema põlve maadle-

jad suudavad väärilt oma eelkäijatele esineda rahvusvahelisel matil.

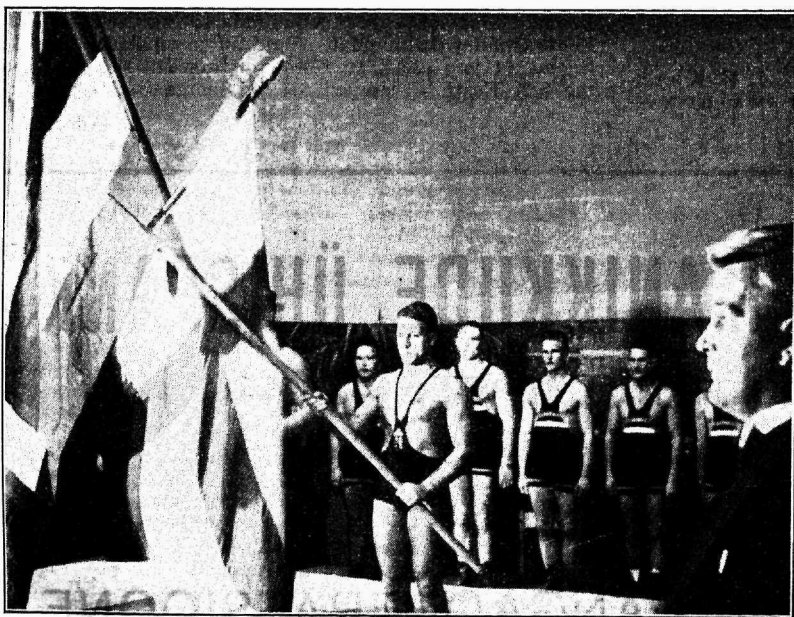
Meie ülekaalukas võit Ungari ja Soome üle võib põhjustada oma võimete ülehindamise tekkimist. Kuid see oleks kardetav ja kahjulik meie maadlusspordile. Meil tuleb oma saavutust ja meie maadlustaset hinnata selge ja kriitilise mõistusega. Kui seda teha, siis tunneme ilmselt, et meie maadlussport ei oma äsjastele suurvõitude numbrilistele resultaatile vastava kõrgusega rahvusvahelist üldtasest. Ei tule unustada ka seda, et paljud meie meeste matschivõidud saavutati üksnes üle noatera — häälttega 2:1, seejuures kaasa arvatud ka meie oma kohtuniku hääli. Sääraselt soodsat olukorda, et kaasaotsustajaks on ka oma kohtunik, muud suurvõistlused, nagu Euroopa esivõistlused ja olümpiamängud, ei paku. Viimatimainitud võitlustel on matschide otsustajateks kolm neutraalset rahvusest kohtunikku, keda võistlejal oma paremuses mõistetavalt palju raskem veenda kui seepoolsest lugu on oma rahvusest kohtunikuga. Pealegi euroopavõistlustel ja eriti olümpiamängudel võistlejate arv on mitmekordselt rohkearvulisem, mille tõttu seal

ühe päevaga tuleb sooritada mitu matschi. Seetõttu euroopavõistlustel ja olümpiamängudel on edukuse saavutamiseks tarvis välja panna äsjaste võistlustega võrrelduna palju rohkem oskust, jõudu, energiat ja vastupidavust. Euroopavõistlustel ja olümpiamängudel peale kõige selle veel tagajärg tihtigi on sõltuv loosinumbrist, mis määrab kokkumineku järjekorra. Kui tugevaga satutakse kokku alul, siis see asjaolu võib tõmmata kriipsu mänguspüsimisele auhinnameeste ringi pääsemiseks. Kõik see illustreerib, milliste edukust raskendavate teguritega on tegemist võidu saavutamisel euroopavõistlustel ja olümpiamängudel.

Äsjapeetud turniiri suhtes ei tohi vaikiades mööda minna sellest, et turniir maadlustehnilisest küljest oli otse nigel. Ainult mõned üksikud matschid küündisid kõrgele tehnilisele tasemele. Seda, et enamikus näidati vähesel tehnikaga maadlust, tuleb öelda mitte üksnes meie meeste, vaid ka vastaste kohta. Matschid sisaldasid üle ootuste rohkesti tuima pusimist ja vastaste matil väljatõukamist. Et see nii oli, selles on osaliselt süüdi võistlusi juhtinud vilemeestest kohtunikud. Nad algusest lõpuni jätsid maadlejaid juhtimata õigele maadlusviisile. Selle asemel, et võistlejatele vastavaid märkusi ja hoiatusi teha, kohtunikud nagu üksnes ootasid matschi 20-minutilise kestvuse lõppemist. Säärane üksluine ja igav maadlusviis, nagu seda sai näha turniiril, ei ole kuidagi kasuks meie maadlusspordi arenemisele ega kõida ka pealtvaatajate huvi pingemist võistluste suhtes. Jääb ju tõsiasjaks, et maadlusspordi edenemine on vägagi suurel määral sõltuv pealtvaatajate arvust võistlustel. Seepärast kuidagi ei saa mööda tarvidusest tabada publiku maitset, pealegi kus see maitse nõuab maadluse enda huvidega täieliselt kooskõlas olevat — nimelt kiiret, elavat ja võteterohket võistlemist, s. t. head maadlust.

On ju praegu üldiselt kehtimas püüed maadlust muuta sedavõrd huvitavaks ja võteterohkeks, et pealtvaatajaid ligi tuleks senisest palju suuremal arvul. See püüe — asja huvitavamaks muuta — on omane mitte üksnes maadlusele, vaid samuti teistelegi aladele.

Tuleb veelkordselt rõhutada: vähem tuima ja igavat pusimist, rohkem

Turaani turniiri avamine. Vasakul kolme õõimuraõvuse lipud. Näõa on ungarlasest lipuõõidõja E. VIRAG. Paremäl esiplaanil turniiri peakorralõaja E. KÕPPO

head — kiiret, elavat ja võteterohket maadlust!

Kui seda nõuet täita, siis maadlus leiab meil ees palju suuremaarvulise vaatajaskonna, sellega ühtlasi palju suurema poolehoidjaskonna, mis omakorda võimaldab üldist jõudsamat edenemist meie maadlusele.

2.

Võistlused hõimudega olid üheks eelprooviks meie esinemisele Berliini mängudel. Võistlustel ilmsiks tulnud puudused ja nõrgad küljed tulevad võimalikkuse piires kõrvaldada. Lühikese aja tõttu oli ettevalmistusel pearõhk pandud vastupidavuse omandamiseks. Nüüdsest edasi tuleb aga pearõhk panna meeste tehnilise külje parandamisele. Tuleb hoolitseda, et maadlejatel algelisemad võtted oleksid sulaselgelt käes. Nagu klaverimängu õppimisel tuleb sooritada sõrmeharjutusi, nii ka maadluse juures peavad võistlejad oma vastavad „sõrmeharjutused“ olema täiesti selged. Võtete õpetamisel tuleb mehi mitte üle kuhjata igasuguste võtetega, vaid tuleb ära õppida mõned võtted, kuid need kõige põhjalikkusega. Sellest ei ole kasu, kui pealiskaudselt osatakse kümnet võtet; palju suurem tagajärjekas on saavutatav üksiku võtte sooritada oskamil sel kõige viimistletumal kujul, nii et see võte oleks nagu patentne „surma-võte“. Viimastel võistlustel oli võteteteostamist näha vähe. Tõsi on ju küll ka see, et tähtsates matschides kergelt ei riskeerita võtte sooritamisega, kuna sellel võivad olla ju hukatuslikud tagajärjed oma enda suhtes. Kuid — ärgu unustatagu — juhust peab kasutama ja sisse võetud võte tuleb teostada. Turniiril tuli aga paljudel kordadel ette, et sisse võetud võtte sooritamiseks nihkuti lähemale mati äärelle, kus siis heide sooritati näilisena, kolmveerandtühjana.

Kuid ei mitte üksnes võtteid sooritati vähe, vaid meie meeste juures tuli ilmsiks ka vastupidavuse puudust. See oli „avalikuks saladuseks“ mitmel matschil. Märgime sellistest matschidest Neo omi ja Puusepp-Lundgreni oma, edasi ka Luiga matschi Bobisega. Kui küsida, millised asjaolud on süüdi mitteküllaldases vastupidavuses, siis ühena on ette tuua seda, et kodumaistel, mitterahvusvahelistel võistlustel matschi ülemääraks on mitte 20, vaid 15 minutit. Et matschid oleks rohkem vastupidavust nõudvateks ja andvateks, selleks siinkohal on tehtud ettepanek, et meil võistlustel matschid olgu vähemalt olümpiamängudeni 20-minutilise kestvuse ülemääraga. See küsimus peaks kiiresti tulema jaatavale otsustamisele.

Praegused määrused nõuavad 2×3 minutit parterimaadlust — ja see osa matschist on paremusvõidu realiseerimisel väga oluline, nagu selles jälle

kord rohkem võis veenduda viimaselgi turniiril. Seepärast tuleb rõhku panna matschi sellele osale ja tuleb osata võita seda tähtsat osa matschist. Võimalikuks saab see siis, kui parterimaadluses ollakse küllalt kodune. Praegu parterimaadluses on meil märgata veel mitteküllaldast oskust. Mitte komplimentina, vaid kriitilise hinnanguna tuleb aga meie maadlejatele ütelda, et nendel parteris olles kaitsmisoskus on tunduvalt edenunud, nimelt selles mõttes, et all olles maadeldakse vabalt ja kaitstakse määruste kohaselt. Üksikutest maadlejatest on sel alal eriti edenunud V. Väli.

Maadlust parteris peal olles tuleb ära õppida järjekindla ja otstarbekohase tööga. Parterimaadluses punkti ja võidu saavutamiseks tuleb omandada kas või ainult üks kindel võte. Tuletan siin meele meie olümpiavõitja O. Käpa ristvõtet parteris. Ta sooritas seda niivõrd hästi, et see talle kujunes nagu mõneks patentvõtteks, mille abil ta mitmel korral end viis suurvõidule. Meie tänapäevagi maadlejad üritavad selle heite sooritamist, kuid — kahjuks! — niivõrd osamatult, et see nendele osutub rohkem asjatuks endaväsitamiseks kui võidupunkti andjaks. Otse imekspandavaks tuleb pidada, kuidas O. Luiga, see suurejõuline mees, kes kerge vaevaga tõukab üle 150 kg, ei oska oma tavatut jõudu kasutada selle võtte sooritamiseks. Miks see on nii? Ta tõstab vastast endale mitte küllalt ligi, seejuures ta tõstab üksnes kätega, mitte aga kogu oma keret abiks võttes.

Üldettevalmistuste lühisuse kõrval oli üheks teiseks suureks puuduseks vähene võistluste korraldamine. Käesoleva hooaja esimene pool on jõudmisel lõpule — ja kui rohkesti siiani siis võistlusi on korraldatud? Vas-

tata ei saa muud kui seda, et mitte rohkesti, vaid üsna vähe. Peale äsja-möödunud turniiri ja enne seda liidu poolt korraldatud Raskejõustiku Mängusid ei olegi olnud eriliselt nime-tamisväärseid võistlusi! Tuleks rohkem võistlusi korraldada, rohkem võistlusi — nende tarvidus on pike-matagi selge. Meie maadlejatele tuleb võistlemiseks võimalusi anda mitte üksnes kodumaal, vaid samuti ka välismaal. Välismaised võistlused annavad meie võistlejatele kogemusi, mis nende olempiamängudeks on hädavajalisemaid.

See on selge. Kuid selge näib olevat ka see, et meie klubide algatusvõime suuremate võistluste korraldamiseks ja oma võistlejate saatmiseks välisvõistlustele jätab palju soovida. Sel alal olukorra parandamist klubide poolt niipea ei ole loota, mille tõttu liidul tuleks oma korraldustega siin appi astuda.

Nimelt peab pidama otstarbekohaseks ja tarviliseks, et Raskejõustiku Mängude korraldusviisi alusel tuleks korraldada meeskonna-esivõistlused maadluses. Vastav kavatsus on juba väljatöötamisel. Kõige esmalt peaks säärase võistlustega alustama maakondades. Igas maakonnas korraldataks maakondlikud esivõistlused meeskonnamaadluses. Maakondlikest üksikvõitjatest moodustatakse maakonnameeskond. Need võistleksid ringkondade süsteemis, nagu Raskejõustiku Mängudelgi. Edasi selgitatakse kõigi kuue ringkonna võitjad (neljast maringkonnast, peale selle Tallinna ja Tartu omaette ringkondadena). Ringkondade võitjad võistleksid omavahel, aga mitte kogunenutena Tallinna, vaid mitmes paigas, arvesse võttes seda, kuhu on soodsamad võimalused sõita. Nii selguks nende võistluste põhjal Eesti parim meeskond.

Moment turniiri kahe raskeima mehe — K. Palusalu ja H. Nyströmi — heitluses parteris. K. Palusalu hea kaiise riisus soomlase kõik võidupunkti lootused.

Üheks mõjuvaks asjaoluks, mis kõneleb selle süsteemi poolt, on see, et sarnasel viisil tuleks uutena ja senistele vähestele rohketele lisa andvana juure terve rida võistlusi. Kui säärase meeskonna-võistluste korraldamisel ühingutel tuleb puudu rahalistest ressursidest, siis maadluse laialdasemale ja tagajärjekamale harrastamisele rõhku pannes tuleks liidul selle suure ürituse teostamist oma poolt toetada, nagu see toimus ka Raskejõustiku Mängude ajal.

Meeskonna-esivõistluste korraldamiseks sobivam aeg oleks enne tavalisi, s. o. individuaal-esivõistlusi. Sel korral meeskonna-esivõistlustel annaksid ühingutele võimaluse selgitada oma meeste võimeid ja nende paremust üksteise suhtes. Meeskonna-esivõistluste korraldamine kindlasti tooks elavust meil maadluse harrastamisel, need kohustaksid ühinguid võistlusi korraldama, annaksid kindlama aluse maadluspordile meie siseriigis, tõstaksid maadluse üldtaset ja võimaldaksid suurema arvulise ja kindlamavõimelise maadlejate kaadri kujunemise.

Sagedasem maadlusvõistluste korraldamine siseriigis, mis saab võimalikuks meeskonna-esivõistluste läbi, omab erilise tähtsuse veel selle poolest, et maadlus sisuliselt on rohkem maameeste kui linlaste spordiala, nagu see ammu aegsemalt on juba ilmnenud nii Soomes kui ka Rootsis.

Meie praegusi paremaid maadlejaid tuleb saata välismaale võistlemale, nagu seda ka juba eespool on märgitud. Liidul tuleb kavasse võtta lähemate sidemete loomine ja võistlusõidu korraldamine just nendes maades, kus maadlus on küllalt kõrgel järjel selleks, et meie maadlejad saaksid kõige täispingelisemaid ja kõrgekvaliteedilisi võistlusi, kus võistlemine alul oleks olulisemaks teguriks kui võitmine.

3.

Eesti-Soome-Ungari turniiriga meie raskejõustikuliit toestas, et oleme suutlikud korraldama suuri rahvusvahelisi võistlusi. See on ka küllalt väljapaistev saavutus, kuna suurte võistluste korraldamine ei ole nii hõlbus, nagu see eemalt võib näida.

Turniiri organisatsiooniline külg, võib ütelda, oli igapäevi ladus ja kannatab välja võrdluse vanemate maade vastavalt suurte võistluste korraldusliku küljega.

Seepärast võimegi asuda järgmise suure ettevõtte korraldamise juure. Selleks uueks ja suureks oleksid Euroopa esivõistlustes greeka-rooma maadluses — Tallinnas. Eeloleval aastal — olümpiamängude tõttu — neid korraldamisele ei tule. 1937. a. euroopavõistlustel on sellekohase kokkuleppe põhjal Lõuna- ja Lääne-Euroopa korraldada, tulleks pidamisele Pariisis. 1938. a. on eu-

roopavõistlustel jälle Põhja-Euroopas, käies selle traditsiooni järele, et neid peetakse vaheldamisi Põhjas ja Lõunas. Kus riigis 1938. a. euroopavõistlustel peetakse, see on praegu veel lahtine, kuid Eesti ja Tallinn võiksid olla tõsisemaid aspirante nende suurvõistluste saamiseks oma korraldada.

Kuid küsimus vajab jaatava otsustamise saavutamiseks veel eeltöid ja mitmesuguseid läbirääkimisi. Liidul selle ürituse teostamiseks tuleb aegsasti astuda vastavaid samme ja luua soodus pind küsimuse otsustamiseks Eesti ja Tallinna heaks. Lootusi selleks igatahes on, et 1938. a. meie Tallinnas näeme kogu Euroopa maadlejate eliiti.

Euroopavõistluste saamisel meie korraldada tuleb asuda nende läbiviimisele kahest küljest. Üheks nendest on võistluste tehniline läbiviimine ja ainelise külje kindlustamine, teiseks on hea ja kõrgevõimelise meeskonna ettevalmistamine nendeks võistlusteks. On väga tarviline, et meie meeskond püsiks mängus lõpumatschideni, kuna vastasel korral võistlustel küllalt rohkesti ei tõmbaks juure pealtvaatajaid.

Maadluse alal läheb meil töö nüüd kahe tähe all — ettevalmistumine Berliini mängudeks ja ettevalmistumine Euroopa esivõistluste korraldamiseks Tallinnas.

4.

Üheks eriküsimuseks on, kas Eestil tuleb Berliini mängudel osa võtta ka vabamaadlusest, pealegi kus meie vabamaadluses oleme juba võitnud ühe kuldmedali.

Vabamaadluse puhul tuleb märkida, et viimase määrusi on viimase kümne aasta kestes ühtlustatud greeka-rooma omadega. Praegu on suuremaks eralduseks nende kahe maadlustiili vahel see, et ühes on lubatud võtteid teostada võõni, teises „vabalt“. Varemalt oli võtete alal vabamaadluses ja greeka-rooma omas rohkem lahkuminekuid.

Kui tulevikku vaadata, siis võiks õige kindlasti ennustada, et kord jõutakse selleni, kus olümpiamängude kavast üks nendest kahest maadlus-alast jäetakse välja.

Nüüd tagasi tulleks meie osavõtusse Berliini mängude vabamaadluse võistlustest, siis on ju õige, et Berliin ei ole kaugel ja et meil väljavaateid edukale esinemisele vabamaadluses on olemas. Pealegi võitjateks vabamaadluses on enam-vähem samad mehed, kes greeka-roomas, välja arvatud schveitslased ja belglased, kes panevad erilisemalt rõhku esinemisele vabamaadluses.

Raskusi vabamaadlusest osavõtule teeb see, et meil tuleks välja panna samad mehed, kes esinevad greeka-rooma maadluses. Asja teeb aga veel raskemaks see, et Berliini mängudel vabamaadluse võistlustel toimuvad

enne greeka-rooma omi. Mäletada aga on, et O. Käpp Amsterdamsis vabamaadluses kuldmedalile tulleks sai nii rohkesti viintsutada ja kergemalt vi-gastadagi, et see temalt võttis võimaluse edukaks esinemiseks greeka-rooma maadluses.

Kahe meeskonna ettevalmistamine — üks greeka-rooma, teine vabamaadluses — teeks aga meile väga suuri raskusi, kuna meil praegu ei ole küllalt suurt rahvusvaheliste võimetega maadlejate kaadrit.

Nii tuleb asuda seisukohale, et otsustarbekohasem on esineda greeka-rooma maadluses ja eemale jääda vabamaadlusest. Ei maksa hakata püüda kaht kärbest ühe hoobiga!

5.

Kui hinnata meie maadlejaid, kes esinesid hõimude turniiril, siis kärbeskaalust alustades tuleb E. Siku kohta konstateerida, et teda praegu veel ei saa pidada rahvusvahelisi võimeid omavaks maadlejaks. Rahvusvahelise mehe jaoks jõudu ja vastupidavust on, kuid kiirust ja oskust mitte. Et Sikk Berliini mängude ajaks tõuseks kõrgesse rahvusvahelisesse klassi, selleks on vähe lootust. Kuid praegusest paremaks ta kindlasti muutub.

Sulgkaal on meie nõrgem koht. See on meil headest meestest täiesti tühi. Harald Miss selgesti oli meie meeskonna kõige nõrgem liige. Berliini jaoks ei tule ta küsimusse. H. Kristal, kes meil oli ette nähtud sulgkaal-laseks, ei võta maadlemist enam endise tõsiduse ja innuga. Ta on vähe harjutanud. Kui ta aga möödunud turniirikski harjutama ei hakanud, siis ei ole ka oodata, et ta Berliinis võistlemiseks hakkaks ette valmistuma.

Praegu ei ole eemaltki näha tulemas head meest sulgkaalu. Maadluses ühe või kahe aastaga ei tõuse suurte võimetega maadlejat. Pealegi on kõigile põhjamaalastele nõrgaks kohaks see, et nendel on vähe vanemaid mehi kerge kehakaaluga. Kustaa Pihlajamäel, näiteks, tuleb selleks, et olla hiilgav sulgkaallane, end võistlusteks 8 kg võrra alla võtta.

V. Väli, kes ühevahe tegi teatavaks, et kavatseb loobuda maadlemisest, siiski oma alast ei tüdinanud ja nüüd ta jälle on tõsiselt treeningus. Kui ta praegu ei olegi kõige paremas vormis, siis ta sellest hoolimata on ikkagi tõsine aspirant oma kaalus ahi-nniale Berliini mängudel.

Maadlejaks, kes viimase aastaga hästi on arenenud, on Edgar Puusepp. Kuna aga kergekeskkaalus on meil mitu väljapaistvamate võimetega meest, siis tema on mitmest olümpia-kandidaadist üksnes üheks, kellel Berliini sõit ei ole praegu veel kindlana ees. Puusepal tema matschidel tuli viimastel minutitel vastupidavusest puudu ja siis stiil kadus tal käest.

J. Poska

H. Freimuth

E. Seeberg

N. Stepulov

Võit Soome üle poksi-juubelimaavõistlusel

Poksi juubelimaavõistlus Soomega kujunes juubeliks meile: tulime võitjaks pärast viieaastast vaheaega. Viimati võitsime Soome üle 1929. a. numbriliselt viigilise tagajärje juures. Nüüd võitsime suurelt — 6:2! 10-ne maavõistluse vältel peetud 80-nest üksikmatschist on kokku Soome võitnud 47 ja Eesti 33. Seega vahe 14 punkti Soome kasuks, mille töid aastad 1930.—1932. a., millal Eesti kaotas järjest 3 maavõistlust punktide suurte vahedega (7:1, 6:2 ja 6:2). Tasavägisus hakkas tagasi tulema 1933. a., millal kaotasime 4:4. L. a. Helsingis olime juba lähedal võidule: kaotuse 3:5 põhjustas ebaõnnestus, sest raskekaalu-võiduga oleks maavõistlus lõppenud Eesti eduks 4:4. See võit tuli nüüd.

Oleme harjunud sellega, et Soome kõige meelsamini ei taha tunnustada oma kaotusi. Nii nüüdki. Suomen Urheilulehti toob maavõistluse kirjelduse pealkirjana: „Tagajärg 6:2 oli õige, kuid vastupidiselt“. S. t., et soomlased peavad maavõistlusele vastavamaks tagajärjeks Soome võitu 6:2. Oleme õiglasemad ja anname neile veidi järele. Maavõistluse käigule vastas mitte 6:2, vaid 5:3, kuid ikkagi Eesti kasuks, sest täiesti objektiivselt võttes oleks raskekaalu-võit seekord pidanud minema soomlastele. Et see nii ei olnud, selles tuleb etteheiteid teha meie poksi-kohtunikele: objektiivsus puudub neil. Kuid täpselt sama etteheide on kehtiv ka Soome kohtunike aadressil. Näiteks: E. Seeberg võitis selgelt Åke Karlsson'i kõigis roundides, kuid siiski andis Soome kohtunik oma hääle halvemale mehele, s. o. omamaalasele. H. Freimuth-V. Huuskose matsch oli tasavägisem, kuid siiski eestlase paremusena. Kuna aga vahe oli napp, siis sellel kohal võis soomlane hää-

letada omamaalasele (tal võis Freimuthi mõni punkt jääda nägemata). Mis veel puutub E. Seebergisse, siis peab lisama, et nüüdsest peale on meie Eeps mööda rühkinud Karlssonist. Seda „lopsu“ soomlased aga veel ei taipu tunnustada.

Enne juubelimaavõistlust oli spordipressilt ettepanek kutsuda maavõistluse erapooletuks kohtunikuks rootslane. Kahju, et selle ettepaneku teostamine kujunes liidule ülesaamatuks. Võib arvata, et ka rootslasest kohtunik oleks annud võidud E. Seebergile ja H. Freimuthile, ka A. Reinkele, kelle võitu soomlased samuti ei tunnista. Järgmisel aastal algab uus ring. Et vältida hõõrumisi kahe rahvuse vahel, tuleb soomlastele soovitada, et nad esimestena kutsuksid kohtuniku erapooletust maast. Pealegi kui meie arusaamist mööda Helsingiski on Soome kohtunikud teinud suuri väärotsusi, näiteks 1932. a. Kuid pigem unustame sellesarnased asjad..

10. maavõistlus Soomega peeti 3. nov. Tallinnas Saksa teatri ruumes. Pealtvaatajaid kuni ruumide viimse mahtumiseni.

Matschid lõppesid järgmiselt: kärbeskaalus J. Poska, Eesti — M. Valtasari 3:0, kukk-kaalus H. Freimuth, Eesti — V. Huuskonen 2:1, sulgkaalus E. Seeberg, Eesti — Åke Karlsson 2:1, kergekaalus N. Stepulov, Eesti — A. Siponen 3:0, kergekeskkaalus B. Ahlberg, Soome — A. Stepulov 3:0, keskkaalus A. Reinke, Eesti — V. Syrjänen 2:1, poolraskekaalus A. Koivunen, Soome — A. Raadik tehn. k.o. 2. roundil ja raskekaalus E. Lukin, Eesti — G. Holmström 2:1. Maavõistluse parimaks meheks oli E. Seeberg.

Vastupidavuse kaotamine lõpuminutitel on aga rahvusvahelistel võistlustel suureks miinusepunktiks.

August Neo on varemalt keskkaalus esinenud palju paremini kui viimati. Varemalt on ta Pikkusaariga maadelnud nii nagu tahab ja võitjaks tulnud suure ülekaaluga. Seda, et Neo nüüd ei olnud varemaga selts hea, ei saa panna vähese harjutuse arvele. Harjutanud on ta küllaldaselt. Et ta lõpuminutitel väsis, tuli suurest kaalu allavõtmisest. Ise kõneleb, et tal tuli maha võtta 7 kg. Sääraselt suurele kaalu allavõtmisele peab asuma pikamööda, mitte aga viimaste päevadega. Kiire, mõne päeva kestes toi-

mu allavõtmine mõjub halvasti jõule, kiirusele ja ka siseelunditele. Berliinis tuleb Neol esineda ikka keskkaalus.

Olaf Luiga, ka oma kaalu võitja, kes pikemat aega oli pidanud vahet, ei ole enam säärases vormis, nagu oma suurvormi ajal, millal ta Budapestis võitis V. Kokkise ja L. Pappi, selle kaalu tollaegseid parimaid maailmas. Luigal nüüd nagu väga ilmselt tuleb puudust maadlusoskusest. Samuti ei oska ta ratsionaalselt kasutada oma jõudu. Peale selle on tal halb viis maadlust mati äärele viia ja siis seal vastast matilt välja lükata ja tõugata. Noh, kes ainult

kuu aega on harjutanud, sellelt on raske oodata paremat vormi. Pideva ja kõva harjutuse järele O. Luiga on tõsisemaid aspirante medalile poolraskekaalus.

Rahvusvaheline raskekaal on praegu võrdlemisi nõrk nii kvaliteedilt kui kvantiteedilt. Kristjan Palusalu raskekaallasena on praegu võrdlemisi hea mees ja usinasti harjutades on ta vääriiline vastane teistele parimatele selles kaalus. Seda tõestas ka ta matsch Hj. Nyströmiga, kes praegu on maailma parimaid raskekaallasi. E. Viragit möödupuuna Palusalule ei saa võtta, kuna ta ei ole raskekaallane, vaid teise, poolraskekaalu, mees.

TURAANI PAREMAD MAADLEJAD — Eesti rahvusmeeskond. Vasakult H. Miss, A. Neo, U. Väli, E. Puusepp, E. Sikk, O. Luiga ja K. Palusalu

Soomlaste juttu Valges saalis

Mis kõnelesid V. Kalm, E. Kannerla ja O. Pellinen

Suurele maadlusturniirile lõpupunktiks oli 21. märtsiõhtu, meie lüdujuhtide, hõimlaste meeskonna-juhtide, kohtunike ja meie pressimeeste osavõtul toimunud koosviibimine Estonia Valges saalis õhtusöögilaua ääres. Seda koosviibimist eriliselt animeeris meie kui kõige väiksema hõimlase suur võit, mis soomlastesse ja ungarlastesse, meist endist kõnelemata, ei saanud jätta avaldamata oma kuni rahvuse seni ulatuvat mõju.

Kõnelemist oli rohkesti. Ja selleks oli põhjust sama rohkesti. Sest meie hõimlased mõistetavalt ei saanud kommenteerimata jätta „pikkuvelje“ (väikevenna) esimest üldvõitu Turaani kalevite maailma tähtsusega matil.

Eesti esimene võit soomlaste üle — nii kõlab see Eesti ja Soome vaheliste ametlike maavõistluste kroonikus, kuid sisuliselt ta ei olegi esimene. Meil tuleb nüüd meele tuletada, et juba vanasti, 19. ja 20. sajandi vahetusel, eestlased suutsid olla mitte üksnes võitjateks soomlaste üle, vaid nendele ka maadluseõpetajateks. Seetõttu ajaloolises perspektiivis võetuna nüüdne võit võiks tähendada nagu meie muistse maadluse taassündi, või vabamalt tõlgitsetuna uue Lurich-Aberg-Hackenschmidt ajastu algust. Selle eelmise lause oleks punktist kohasemana pidanud lõpetama küll küsimusmärki, kuid julge ehurõõmsuse nimel usume seda kindlana — ja küsimusmärke — selle heidame üle parda.

Õieti tuleks veel küsida, kas meie võit Soome üle ei ole mitte suur ainult näiliselt, mis tähendab seda, et meie maadlejad olid vähem head ja soomlased seda rohkem nõrgad? On ju nüüd soomlastele järele jõudnud ja nendest maadlusrahvusena möödagi riikkimas rootslased ja sakslased. Kui nende kahe viimati nimetatud rahva maadluslikku üleolekut soomlaste suhtes tunnustada, siis tähendaks see seda, et Turaani

maadlusturniiril oli lahendamisaluseks mitte rohkem kui paremuselt maailma kolmanda rahvuse selgitamine.

Mitmendale kohale tuleb asuda eestlastel kõigi teiste kõvade seas, sellele saab selgema ja kindlama vastuse alles pärast seda, kui Berliini olümpia-maadlusturniiril on toimunud võitjate kroonimine. Seni igal juhul on vastuvaidlematu see, et meie sportlaskonnale Berliini matiturniir kujuneb mitme korra võrra suuremal määral huviobjektiks kui seepoolest lugu oli veel ainult nädalapäevade võrra tagasi — enne Turaani turniiri algust. Meie maadlusaktsiade äikeline tõus kodus ja kogu maailmas — see on Turaani turniiri otseseks tulemusi.

Valges saalis oli pikemalt juttu Soome matispetsidega.

Onni Pellinen avaldas teesklematusega, et see on hea, kui vahest ka teine võidab, kui ikka ja alati üks ja seesama ei võida, kui asi on tõeliseks võistluseks. See arendab ju mõlemat poolt.

Ja Pellinen jätkas oma sinitrikooliste kaasmaalaste kohta: Heikki Kärkkäinen tuli oma kaalus küll võitjaks, kuid me lootsime temalt rohkem, nimelt paremat maadlust. Mina usun, et ta tõeliselt on parem kärbeskaallane kui ta seda seekord näitas. Hjelti ja Perttusega võrrelduna on ta sama sort kui need eelnimetatud. Kärkkäisele nüüdne turniir oli esimeseks suurprooviks. Imreyd, ungarlast, olen mitmel korral näinud. Ta on ikka samasugune nagu varemaltki. Sikk oma võimetelt ei ole tõusnud sellest saadik, mil teda viimati nägin.

Kustaa Pihlajamäki sulgkaallasena on müüdi klass oma ette, kuid kas ta ka Berliinis tuleb kuldmeheks, see on jälle asi omaette, sest niusuguste suurte võistluste puhul ei saa kunagi olla ette täiesti kindel. Kustaa kasuks kõneleb see, et ta eluviisid on

väga korralikud ja reeglikindlad. Kaks-kolm aastat Kustaa veel suudab püsida ekstraklassilisena, rohkem mitte. Minu veendumusel — lausus Onni Pellinen — maadleja oma parimas vormis on 30-aastasena. Kustaa on praegu vist 35-ne, ei, 33-ne. Praegu ta ei ole oma parimas vormis. Teised väljapaistvamad sulgkaallased on meil Steinberg ja Hjelt, viimane nendest esines siiani kõrbeskaallase. Kuid ma lootan, et Hjelt tuleb tagasi kärbseks.

Nüüd jätkus jutt toimetaja Einari Mannerlaga, Soome maadlusliidu sekretäriaga.

— Teistest turniiri sulgkaallastest F. Toth on rahvusvahelise klassi mees. Miss seevastu kõige nõrgem Eesti meeskonnas.

FOTO-ATELJEE

KUNINGA 1

ATELJEE AVATUD:

MAITSERIKKAD
PILDISTUSED

K. 9-5. PÜHAP. K. 11-2

Kergekaalu meestest kõneles Viktor Malm, kes oli vilemehena oma kogult väga sobivaks kobmandaks Palusalu ja Viraghi matschil. V. Malm on vana maadleja, vana raskekaallane. Ta paremad ajad maadlejana olid 1915. a., millal raskekaal algas kehakaalust üle 75 kg.

Nüüd V. Malm, praegu 47-aastane, kõneles: Väli on vana maadleja, Latosuo tema seekordse vastasena noorem. Väli on rahvusvahelisem, kogenumum, ta teab, mis toob punkti. Kuid minu arvamine Välja ja Latosuo matschi kohta on, et alul ja parteris Latosuo oli parem. Lõpul L. aga komistas ja sellest parteri sattumie põhjustas ta kaotuse.

— Latosuo on veel naivne. Kui ta veel õpib, siis Väljal ei ole tema kohta ütlemist. Karpathi on „hüva poiga“. Minu meelest Latosuo aga on parem kui Karpathi. Välja-Karpathi matsch oli tasavägisem kui Latosuo-Karpathi oma.

Olime jõudnud keskealu juure.

V. Malm jätkas: Neo on võimsam ja meie arvas ta on ju Pikkusaarist ka 3-4 kg võrra raskem. Meie loodame, et Mikku Nordling, vana kergekeskekaallane ja Kusnети vastane, tuleb keskealu ja et tema on siis ehk parem kui Neo. Ungarlane Göndör on Neost ja Pikkusaarist palju nõrgem.

Poolraskekaalule andis soomepoolsed kommentaarid jälle E. Mannerla, sest kõnelus arenes nagu teatejooks.

— Pellisel ei ole olnud üalgi nii musti päevi, kaht nii musta päeva üksteise otsa. Arvan, et ilma säärase pigimusta ebaõnneta O. P. oleks võitnud nii Bobise kui Luiga. Pellinen on väga hea, sest poolraskekaalus on meil Soomes kümmekond head meest ja O. P. on kõiki neid pannud seljale.

Malm lõi vahele: Ei sellest Pellise värgist saa keegi aru, halvemat üllatust ei saanud tullagi. Meil oli halb õnn. Kuigi teile kaotasime, peaksime Rootsit võitma.

Viimasele kaalule lähenedes E. Mannerla muutus oma lausetes nagu natuke kõrgetraaviliseks ja väitis, et Soome-Ugri sugu koos peaks maadluses alati võitma kõiki teisi. Kui meie nüüd tahaksime võita Eestit, siis peaks meil matil olema veel parem kui A-meeskond . . .

Oma pöidlavigastuse kohta O. Pellinen kinnitas, et see tuli kukkumisel põrandale.

— Luiga on vahva, kuid tehniliselt ta ei ole hea klass. Ta ei oska ju oma jõudu käsitada. Et seda ära õppida, selleks ta jälle on liig vana. Arvan, et

Berliinis Luiga ei tule auhinna. Kui ta siiski tuleb, siis ainult hea õnne kaasabil. Ungarlane Bobis on veel liig nõrk. Ma imestan, et Luiga teda ei saanud õlgadele.

Kui nüüd raskekaalust kõnelda, siis tuleb kohe öelda, et Palusalu on hea, kuid peab veel kiirust juure õppima. Jammu Nyströmil on rohkem rutiini, kui Palusalul. Siiski võib arvata, et Palusalu tuleb Berliinis auhinna. Tal on selleks võrdlemisi häid võimalusi. Palusalust kuulsamad raskekaallased on praegu saksl. Hornfischer, rootslane Svensson ja meie Nyström. Viimane on kindlasti parem kui meie teine suur raskekaallane Niemilä. Palusalu praegu on kindlasti Euroopa neljas raskekaallane. Nyström praegu veel ei ole oma tippvormis. Viragl öieti on ju poolraskekaallane ja oleks oma 2 kg alla võtnud, siis oleks olnud küsitav, kes oleks võitnud poolraskekaalu.

Ei saanud jätta meele tuletamata Soome vilemehe Arvo Haavisto otsust, mis meie Puusepale andis võidu Lundgreni üle. Pellinen kinnitas, et Haavisto on Soome kõige paremaid matikohtunikke. Peale selle Haavisto on Amsterdami mängude kuldmedali-mees vabamaadluses, mis veelkordselt kinnitab ta kõigiti kvalifitseeritud kompetentsust.

Keda soomlased tahavad eestlastest näha oma meeskonnas Rootsi vastu, sellele küsimusele vastas toim. E. Mannerla: Neod ja Palusalu. Neo ja Pikkusaari — see on tore paar, ja Nyström ja Palusalu — see on vägev paar!

Nagu teada, eriauhinna parima tehnikamaadlejana sai Edgar Puusepp. Vastava ettepaneku auhinnakomisjonis tegi E. Mannerla. Ta ütles, et sellele auhinna oleks kohasem omanik olnud küll August Neo, kuid parem olevat siiski nooremat ergutada kui vane mat dekoreerida . . .

TOOMAS KIVI.

KAUBAMAJA

«SPORT»

TALLINN,
SUUR KARJA TAN. 18-4
TELEFON 446-00

SPORDIABINÕUD
TÄIELISES VALIKUS
TALVE HOOAJAKS

ON LÜLITATUD UUS VOOL RASKEJÕUSTIKU - LIIKUMISSE

EESTI MÄNGUD, millise terviku alla meie paigutame 1934. a. Suvised Mängud, käesoleva aasta alul korraldatud Talmängud ja äsjamöödunud Raskejõustiku Mängud, on sedapuhku läbi. Raskejõustiku Mängud kogu Mängude kolmanda vaatusena täitsid oma ülesande loodetud, võib öelda, koguni üle loodetu suurel määral. Propaganda, mis oli Mängude peasihte, oli võimas. Peagu kaks kuud elas kogu meie spordiliikumine peamiselt raskejõustiku tähe all. Kui raskejõustik nii mõneski maanurgas oli, võib öelda, jäänud juba unustusse, siis elustati ta nüüd uuesti. On juhitud uus vool meie raskejõustiku liikumisse.

Raskejõustiku Mängud oma eelvõistlustega maakondades ja ringkondades, ning finaalvõistlustega Tallinnas, avasid Eesti Maadluse-, Tõste- ja Poksiliidule tee, kuidas tulevikus suurema plaanikindlusega arendada raskejõustikku. Üheks otsesemaks viljaks on kavatsus alates järgmisest aastast korraldada maadluses, tõstmises ja poksis maakondade ja ringkondade vahelisi meeskonnavõistlusi. Kui varem kaheldi, kas meie oludes suudetakse sarnaseid võistlusi läbi viia, siis just RM najal veenduti vastupidises. Oleme suure sammu edasi jõudnud.

Mitusada maadlejat, tõstjat ja poksjat startis peetud Raskejõustiku Mängudel. Tallinna finaalvõistlustele kvalifitseeriti 120 parimat, kes peale mõne üksiku olid kõik kohale sõitnud. Nüüd, tagantjärele, on veendunud, et see moodus, kuidas Mängud korraldati, polnud kõige parem, kuid oludest säärasena sunnitud. Mooduse veaks oli see, et iga ringkonna esinend igal alal igas kaalus ainult ühe mehega oli võist-

lustelt ette röövitud nende konkurentsitüsedus. Seda selle tõttu, et Tallinn on momendil niivõrd tugevam kogu provintsi, et viimase esindajad tallinnlastega tasavägised suudavad olla ainult üksikutes kaaludes. See tõttu ei olnud oodata suurmatshet, mille puudumist eeldades suur osa publikust jäi koju. Kuid, nagu juba öeldud, oli säärane moodus oludest tingitud. Suuremal arvul tallinnlaste võistlustele laskmine oleks sama eeldanud ka provintsi ringkondadest ja ülisuure osavõtjate arvu tõttu oleksid võistlused veninud kahe päeva asemel peagu nädalale. Nii kauaks Tallinna jääda oleks aga väljaspool Tallinna elavatel olnud raske ja peagu võimatu. Jääme lootma, et järgmisteks Raskejõustiku Mängudeks on Tallinna ja provintsi jõu vahekorrad rohkem tasakaalustunud. Selleni jõudmine oleks esimesi ülesandeid pärast esimesi Raskejõustiku Mängusid. See saavutatakse sporditingimuste parandamisega maal, kuna propaganda eest on hoolitsetud äsjapeetud Mängud ja tulevikus kavatsesidav meeskonnavõistlused.

RASKEJÕUSTIKU MÄNGUDE kõige suuremaks ülalauseks oli vast see, et peamine konkurents arenes Tallinna ringkonnal mitte Tartuga, vaid Viru-Järvamaa ringkonnaga. Kahel alal — tõstmises ja poksis — platseerus Viru-Järvamaa ringkond Tallinna järgmisena, eriti mõjuvalt aga poksis, milles kõik suuremad matschid hargnesid just nim. ringkonna ja Tallinna esindajate vahel. Tartu suutis teise koha säilitada üksnes maadluses, jäädes aga tõstmises kolmandaks ja poksis koguni neljandaks!

Arvutades kokku iga ringkonna saavutatud punktide kõigil kolmel alal, kujunes üldine paremusjärjestus alljärgnevalks:

1. Tallinn	112 punkti
2. Viru-Järvamaa	75 "
3. Tartu	71 "
4. Pärnu-Viljandimaa	67 "
5. Harju-Lääne-Saaremaa	47 "
6. Petseri-Võru-Valga-Tartumaa	27 "

Seega ka üldkokkuvõttes möödus Viru-Järvamaa Tartust. See asjaolu näitab, et Virumaa ja Järvamaa on vägagi tugevateks raskejõustiku keskusteks. Mitte palju vähem ei vääri tähelepanu Pärnu-Viljandimaa ringkond, kes ainult 4 punktiga Tartust maas. Kahe ringkonna tugev esiletung tõendab, et raskejõustik on maal võrdlemisi paremal järjel, kui vast võidi eeldada. Negatiivse nähtena tuleb märkida seda asjaolu, et kaks maakonda — Saare- ja Võrumaa — ei annud üldse esindajaid oma ringkondade meeskondadesse. Maakondlikud eelvõistlused korraldasid nad siiski, kuid ei saanud võitjaid ringkonna eelvõistlustele.

Aladel kujunesid tehnilised tulemused ja paremusjärjestus järgmisteks:

Maadlus

Kärbeskaal: 1. ja Raskejõustiku Mängude võitja E. Sikk, Tallinn. 2. M. Maiste, Pärnu-Viljandimaa. 3. J. Teder, Tartu. 4. O. Semidor, Harju-Lääne-Saaremaa. 5. G. Ahun, Petseri-Võru-Valga-Tartumaa. 6. V. Martinson, Viru-Järvamaa.

Sulgkaal: 1. ja RM võitja R. Kassman, Tallinn. 2. A. Miller, Harju-Lääne-Saaremaa. 3. J. Rebane, Tartu. 4. A. Kukku, Pärnu-Viljandimaa. 5. A. Oberman, Viru-Järvamaa. 6. J. Johanson, Petseri-Võru-Valga-Tartumaa.

O.-Ü. „ESTO“

TALLINN,

PIKK TÄN. 47.

TELEF. 444-22.

KÕIK SPORDITARBED

täielises valikus soodsate hindadega.

Kergekaal: 1. ja RM võitja A. Toots, Tartu. 2. A. Adamson, Pärnu-Viljandimaa. 3. J. Liivamees, Tallinn. 4. A. Perlin, Viru-Järvamaa. 5. O. Plaan, Petseri-Võru-Valga-Tartumaa.

Kergekeskkaal: 1. ja RM võitja E. Puusepp, Tallinn. 2. B. Murd, Pärnu-Viljandimaa. 3. O. Laane, Tartu. 4. E. Näägo, Viru-Järvamaa. 5. R. Münt, Harju-Lääne-Saaremaa. 6. E. Vassil, Petseri-Võru-Valga-Tartumaa.

Keskkaal: 1. ja RM võitja V. Frooman, Tallinn. 2. A. Jussi, Harju-Lääne-Saaremaa. 3. A. Villa, Tartu. 4. K. Rechlin, Pärnu-Viljandimaa. 5. H. Nuiamäe, Viru-Järvamaa. 6. T. Lipp, Petseri-Võru-Valga-Tartumaa.

Poolraskekaal: 1. ja RM võitja K. Ungerson, Pärnu-Viljandimaa. 2. J. Keedus, Tartu. 3. A. Neo, Tallinn. 4. A. Patsik, Harju-Lääne-Saaremaa. 5. O. Linnas, Viru-Järvamaa. 6. A. Preis, Petseri-Võru-Valga-Tartumaa.

Raskekaal: 1. ja RM võitja K. Palusalu, Tallinn. 2. E. Roosman, Viru-Järvamaa. 3. J. Muna, Tartu. 4. G. Vichterstein, Pärnu-Viljandimaa. 5. A. Leisman, Harju-Lääne-Saaremaa.

Ringkondade paremusjärjestus:

1. Tallinn	38 punkti
2. Tartu	31 "
3. Pärnu-Viljandimaa	30 "
4. Harju-Lääne-Saaremaa	20 "
5. Viru-Järvamaa	18 "
6. Petseri-Võru-Valga-Tartumaa	8 "

Parim maadleja:

Poolraskekaalu võitja K. Ungerson, Pärnu-Viljandimaa.

Tõsimine

Sulgkaal: 1. ja Raskejõustiku Mängude võitja L. Miller, Tallinn, 257,5 (sur. 75 — reb. 77,5 — tõuk. 105) kg. 2. H. Saal, Pärnu-Viljandimaa, 247,5 (70 — 75 — 102,5) kg. 3. P. Silla, Viru-Järvamaa, 245 (67,5 — 77,5 — 100) kg. 4. J. Rebane, Tartu, 115 kg.

Kergekaal: 1. ja RM võitja E. Lund, Tallinn, 282,5 (80 — 85 — 117,5) kg. 2. P. Mürk, Petseri-Võru-Valga-Tartumaa, 282,5 (70 — 90 — 122,5) kg. 3. H. Noormets, Viru-Järvamaa, 250 (70 — 75 — 105) kg. 4. A. Teder, Tartu, 245 kg. 5. A. Kask, Pärnu-Viljandimaa, 242,5 kg. 6. J. Alavina, Harju-Lääne-Saaremaa, 230 kg.

Keskkaal: 1. ja RM võitja A. Mäll, Tallinn, 285 (80 — 90 — 115) kg. 2. R. Laane, Viru-Järvamaa, 275 (82,5 — 82,5 — 110) kg. 3. K. Lilman, Harju-Lääne-Saaremaa, 265 (80 — 80 — 105) kg. 4. H. Maidlas, Pärnu-Viljandimaa, 257,5 kg. 5. A. Austa, Tartu, 235 kg.

Poolraskekaal: 1. ja RM võitja L. Kuk, Tartu, 322,5 (92,5 — 97,5 — 132,5) kg; lisakatsel tõukas 135 kg, mis Eesti rekordi kordamine. 2. K. Oole, Tallinn, 322,5 (90 — 100 — 132,5) kg. 3. E. Rähn, Viru-Järvamaa, 262,5 kg. 4. A. Jürgenson, Petseri-Võru-Valga-Tartumaa, 262,5 kg. 5. Jaan Alavina, Harju-Lääne-Saaremaa, 135 kg.

Raskekaal: 1. ja RM võitja A. Luhaäär, Tallinn, 362,5 (105 — 107,5 — 150) kg. 2. J. Lepik, Tartu, 320 (100 — 90 — 130) kg. 3. E. Lilienthal, Viru-Järvamaa, 302,5 (82,5 — 95 — 125) kg. 4. G. Vichterstein, Pärnu-Viljandimaa, 300 (85 — 95 — 120) kg. 5. A. Leisman, Harju-Lääne-Saaremaa, 245 kg. 6. G. Soonberg, Petseri-Võru-Valga-Tartumaa, 237,5 kg.

Ringkondade paremusjärjestus:

1. Tallinn	29 punkti	1510 kg.
2. Viru-Järvamaa	21 "	1335 "
3. Tartu	19 "	1237,5 "
4. Pärnu-Viljandimaa	13 "	1047,5 "
5. Harju-Lääne-Saaremaa	9 "	875 "
6. Petseri-Võru-Valga-Tartumaa	9 "	782,5 "

Parim tõstja:

Arnold Luhaäär, Tallinn, kelle tõukamise tagajärg 150 kg on protsentuaalselt kõige lähem maailmarekordile.

Poks

Kärbeskaal: 1. ja Raskejõustiku Mängude võitja J. Poska, Tallinn. 2. K. Truu, Harju-Lääne-Saaremaa. 3. J. Ivanov, Viru-Järvamaa. 4. V. Ottman, Tartu. 5. A. Vahe, Petseri-Võru-Valga-Tartumaa. 6. P. Tomson, Pärnu-Viljandimaa.

Kukk-kaal: 1. ja RM võitja J. Aps, Viru-Järvamaa. 2. H. Niiholm, Tallinn. 3. E. Rang, Pärnu-Viljandimaa. 4. K. Konnatam, Harju-Lääne-Saaremaa. 5. A. Mikk, Petseri-Võru-Valga-Tartumaa.

Sulgkaal: 1. ja RM võitja E. Seeberg, Tallinn. 2. A. Bohme, Viru-Järvamaa. 3. E. Reinthal, Tartu. 4. A. Künnapas, Pärnu-Viljandimaa.

Kergekaal: 1. ja RM võitja E. Taar, Tallinn. 2. E. Jürr, Pärnu-Viljandimaa. 3. A. Kruus, Tartu. 4. Germanov, Järva-Virumaa.

Kergekeskkaal: 1. ja RM võitja N. Stepulov, Tallinn. 2. V. Laarens, Viru-Järvamaa. 3. K. Vahi, Tartu. 4. M. Janson, Pärnu-Viljandimaa. 5. S. Villemson, Petseri-Võru-Valga-Tartumaa. 6. A. Rööding, Harju-Lääne-Saaremaa.

Keskkaal: 1. ja RM võitja A. Stepulov, Tallinn. 2. A. Himma, Viru-Järvamaa. 3. A. Ree, Harju-Lääne-Saaremaa. 4. J. Vahi, Pärnu-Viljandimaa.

Poolraskekaal: 1. ja RM võitja B. Salong, Tallinn. 2. A. Muru, Viru-Järvamaa. 3. V. Vain, Petseri-Võru-Valga-Tartumaa. 4. A. Pärtmaa, Pärnu-Viljandimaa.

Raskekaal: 1. ja RM võitja E. Lukin, Tartu. 2. R. Tähve, Harju-Saare-Läänemaa. 3. S. Turgan, Tallinn. 4. J. Tinno, Viru-Järvamaa. 5. V. Volk, Pärnu-Viljandimaa.

Ringkondade paremusjärjestus:

1. Tallinn	45 punkti
2. Viru-Järvamaa	36 "
3. Pärnu-Viljandimaa	24 "
4. Tartu	21 "
5. Harju-Lääne-Saaremaa	18 "
6. Petseri-Võru-Valga-Tartumaa	10 "

Parim poksija:

Sulgkaaluvõitja E. Seeberg, Tallinn.

ESIMESED EESTI MÄNGUD on vajunud minevikku. Nad on tõonud suurt elustust ja hoogu meie spordiliikumisse. Nad on rikastanud meid kogemustega, annud uusi sihte, eesmärke, annud spordi arengule juure sisutugevust ja sihiteadlikkust. Nad on tõestanud, et Mängude otstarb on väga suur ja et Mängud väärivad kordamist teatud ajavahemikude järel. Mängude kordamisele pole seni veel keegi vastu vaielnud ega ei saagi vaielda. Lahtine on küsimus üksnes selle kohta, millal korraldada järgmised. Tuleb ühtuda rea spordijuhtide arvamusega, et Eesti Mängud peetaks iga nelja aasta tagant ja just olümpiamängude eelsel aastal.

Ateena maraton

Kuidas karjapoiss tuli olümpiavõitjaks

1.

1896. aasta märtsikuu lõpul jalutas keegi vanahärra mööda Ateena tänavaid ja imestas, miks linn sel päeval nii tühi on. Ta oli kõndinud juba mitu tundi, ilma et oleks kohanud ühtki inimhinge. See ärritas teda hirmsasti: „Mis on Ateenaga juhtunud?!“ Ta hakkas jooksuma, et nii vahest kiiremini mõnda inimest tabada. Peas vilksatusid mõtted, ega's ometi pole puhkenud taud või sõda...

Esimese maratoni võitja greeklane LOUIS, riietuses, milles ta oli Ateena olümpiamängudel

Ta jooksis hotellidesse, lokaalidesse, kuid ikkagi ühtki hinge. Lõppeks katkes ta kannatus ja ta hakkas karjuma, appi hüüdma. Kuid igalt poolt oli vastuseks üksnes hauavaikus. Pärast mitmetunnilist asjatut jooksmist jäi ta väsinult seisma ühele tänavanurgale. Ta ei mõistnud, kas oli ta hull või viibib ta unes. Kaua puhanult, kuid selle aja vältel suutmata endale ette kujutada olukorda, hakkas ta rõhutatud meeleolus edasi kõndima.

Siis aga korraga nägi ta ühel kõrvaltänaval hallipäist rauka. Sellele järele jooksnult haaras ta mõlema käega vanamehest kinni ja nõudis otse karjudes, et see talle vastaks, miks Ateenas pole rahvast näha.

Rauk — vana greeklane — ehmus, vaatas siis tigidalt küsijale otsa ja lausus:

„On käimas maratonijooks. Lase mind lahti, ma olen niikuinii hilinenud.“

Mees vabastas ta ja jäi mõtlema: „Maratonijooks... maratonijooks...“ Niisugusest asjast olen ma kunagi lugenud. Maratonijooks oli kunagi Vanas-Greekas...“ Kuid seda ta ei mõistnud, kuidas kogu Ateena sai sellele jooksule minna... Vandus ja asus koduteele.

Võib-olla leidis veelgi sääraseid mehi, kuid kindlasti vähe. See mees, kes Ateenas oli rahvast taga otsinud, ei olnud keegi muu, kui üks tagasihoidlik teadusemees, kellele peale teaduse ei eksisteerinud ükski teine ala. Spordilikumisest oli ta kaugel ja sellepärast olid tema arvates kõik greeklased hullunud.

2.

Võib märkida, et greeka rahvas oli tõesti hullunud. Kuid greeka rahvast tuli mõista, sest ta oli mitmeid sajandeid viibinud rasketes oludes, mille vältel vanaaegsed olümpiamängud olid peagu ununenud. Selle tõttu pani teade, et Greeka jälle korraldab olümpiamängud, kõigi greek-

laste silmad leegitsema ja südame kiiremini tuksuma.

Vähe leidis neid greeklasi, kes ei olnud olümpiamängude uuestisünnist haaratud. Teade joovastas neid, tegi neid pöörasteks ja tõstis kogu rahva meeleolu. Igale vastutulijale teadustati suure rõõmuga: „Greeka korraldab jälle olümpiamängusid!“ Teadlased, neil oli tööd loengute pidamisega antiikaja olümpiamängude üle. Räägiti uuest kultuurilisest tõusust...

Kuid rõõmutuuhin ei kestnud kaua, sest varsti tegi mängusid korraldav komitee teatavaks, et mängude läbiviimine nõuab ka suuri kulusid. Riigi ja linnade kassad olid tühjad. Võib öelda, et kuningast kuni viimase karjapoisini olid kõik vaesed. Lõppeks tehti otsus, et rahvas peab raha kokku tooma: mängud peab korraldama. Tehti korjandus ja üllataval kombel saadi kokku üle 300.000 drahma (meie rahas praegu üle 250.000 krooni). Oli imestusväärne, kuidas rahvas suutis selle raha kokku saada. Kuid uueaja greeklane tõendas, et on samasugune nagu vanasti: annab ära viimase. Juhtkond oli ülitänuulik saadud summa eest ja teiskordselt tõusis rahva meeleolu heade lootuste miljõesse.

Siis tuli aga uus raske küsimus: korraldamistööde läbiviimiseks raha jatkus, kuid veel ei olnud staadioni. Selle ehitamiseks kogutud rahast ei piisanud. Meeleolu langes uuesti. Rahvalt polnud enam pennigi loota. Kust veel saada raha? Püüti leida igasuguseid lahendusi, kuid abi ei toonud ükski. Meeleolu langus oli üldine ülemast alamani. Seda nägi

E. SPORDILEHE käesoleva numbril kaanepildiks on **Kristjan PALUSALU, Turaani turniiri kõigi kaalude võitja**

Aleksandria üks põhjatu rikas greeklane. Ta sõitis mängusid korraldava komitee juure ja pani selle suureks üllatuseks lauale rahatšeki ühele miljonile drahmale! Rahvas hõiskas kolmandat korda. Nüüd oli kõik korras. Oodati üksnes päeva, millal olümpiamängud algavad.

Selle rikka greeklase nimi oli Georg Averoff. Mehe tegu mõjus kujuritele nii inspireerivalt, et nad valmistasid Averoffist mälestussamba, mis püstitati staadioni väravate juure. Suurelt patrioodilt saadud rahaga ehitati vägev marmorstaadion, mis mahutas üle 7000 vaataja.

3.

Olümpiamängud algasid 25. märtsil 1896. a. ja kestsid viis päeva. Viies päev oli kõige tähtsam: peeti maratonijooks. Oli üles antud kaks tosinat nii välis- kui ka kodumaa jooksjaid. Nende seas oli ka üks keskealine greeka karjapoiss — Louis. Nimi oli küll võõrapärane, kuid mees ise oli puhastverd greeklane.

Ta oli imelik inimene. Ta ei olnud sportlane, ei teadnudki midagi spordist. Võõras oli talle treening, saun, massaash jne. Kuid karjapoisina tuli tal tihti joosta kadunud loomade järgi. Oli ta looma metsast kätte saanud, sidus ta selle puu külge ja heitis ise puhkama. Mõnigi kord pidi ta loomade tagaajamisel jooksma väga pikki maid, kuid treeninguks ei saadud seda siiski nimetada.

Teadsa saanult olümpiamängude korraldamisest, avaldas Louis soovi maratonis kaasavõistlemiseks, ilma et tal õieti aimu oleks olnud distantsi pikkusest. Kui vast, siis üksnes umbkaudu. Louis sooviks oli greeka mehe au kõrgel hoida ja näidata, et greeklane oskab joosta.

Viimaseid päevi enne olümpiamängude algust katsus Louis katseks joosta väga pikki maid. Kui ta väsis, siis istus maha ja puhkas. Magas, ärkas ja jooksis jälle edasi. Kui kõht läks tühjaks, siis sõi leiba ja juustu. Ja kui piinas janu, rüüpas vett või isegi veini. Praegusaja sporditeadlased ei suudaks vist vastata, kuidas Louis üldse suutis maratoni läbi joosta, kui puudus tugev treening ja vastav ettevalmistus.

Õhtul enne maratonijooksu sõi Louis kõhu täis ja heitis varakult puhkama. Puges omaette nurka, õlgedele. Teisel päeval läks ta starti nii tagasihoidlikult, et teda peagu tähelegi ei pandud. Tal puudusid jooksu-kingad, mida asendasid lambanahksed pastlad, puudusid spordipüksid. Seljas olid rahvusriided.

Algas jooks. Esimesel kümnel kilomeetril hoidis ta end jooksjate reakeskpaika. Kuid tundes, et jooks ei

olegi nii hirmus, lisan tempot, asus koguni vedama. Poolal distantsil tundis ta väsimust, jooksis siiski edasi, kuid teised möödusid temast. Nüüd istus ta maha, ühe talu lähedale. Taluomanikud, kes seda nägid, hakkasid mehega tõrelema: „Ise oled greeklane... Sa ei näigi nii väsinuna, kuid istud maha. Meie oleksime edasi jooksnud...“

Louis ei vastanud midagi. Küsis ainult veini. Seda ulatati talle. Mees puhkas veel, pühkis siis enda higist, tõusis püsti ja jõi peagu pooletoobilise kannu tühjaks. Võis märgata mehe meeoleolu tõusu. Ta lausus: „Pole viga. Küll ma nad veel kinni püüan.“

See ütetus sai teoks. Kolmekümne-seitsmendal kilomeetril oli ta eeljooksjad kinni püüdnud ja neist koguni möödunud.

Kui oli joostud 40 km, siis saabus staadionile üks ratsanik, teatega, et jooksu veab greeklane. Rahva juubeldus oli, mõistagi, suur. Kuid samal ajal tekkis ka kartus, kas Louis suudab lõpuni juhtida: austraallane Flack oli greeklasele tihedalt kannul.

Möödus veel aega ja varsti saabus staadionile esimene Louis. Tõusid meeletud ovatsioonid, loobiti mütsi ja igasuguseid teisi esemeid.

Kui Louis oli jooksu lõpetanud ja seega võitjaks tulnud, suruti kange-

lane rahva poolt kuninga looshi ette. Kuningas õnnitles teda isiklikult ja tänas suure ja tähtsaima olümpia-võidu saavutamise eest. Louis aeg oli 2:58,50,0.

Rahvas oli nii vaimustatud, et tegi Louis'le igasuguseid kinke, mida aga kellelgi juhtus kaasas olema. Kellad, rahakotid, sörmused, sõled, tubakakotid ja igasugused muud asjad pigistati võidukale greeklasele pihku. Meest pigistati, suudeldi. Rahvas ei tahtnud enam jälgida maadlusvõistlusi ja need tuli katkestada.

Õhtul olid vägevad lõpp-pidustused. Kogu Ateena viibis neil, kuid puudus ainult üks — Louis ise... Ta oli oma kodukolkasse tagasi läinud. Ülesanne oli ju sooritatud.

*

Sama Louis, kes esimestel olümpiamängudel võitis maratonijooksu, süütab Berliini olümpiamängudel olümpiatule. Ta on viimaseks selles teatejooksu meeskonnas, kes olümpiatule toob Olümpia-st Berliini. Alul avaldas soovi tule süütamiseks ja meeskonna ankrumeheks olemiseks Ateena linna-
pea, kuid ta taandus oma soovist niipea, kui kuulis, et ettepanek tahe-
takse teha Louis'le. „Tema on roh-
kem väärtunud selle suure au!“ lausus Ateena linna-
pea.

Teekond, mida mööda teatejooksu-meeskond toob Olümpia-st olümpiatuld Berliini

Karukäpp ja Hirvejalg

Meestest, kes on raskejõustiklased ja kergejõustiklased korruga

Kuivõrd raskejõustiklane ühes ja samas isikus on ühtlasi ka kergejõustiklane, või vastupidi, kuivõrd kergejõustiklane on ühtlasi ka raskejõustiklane — see võiks olla üsna huvipakkuvaks arutlusaineks.

Alles viimati — Raskejõustiku Mängudel — sai näha, et kergejõustiklastena nii tuntud mehed nagu seda on E. Rähn ja E. Lilienthal esinesid väljapaistvalt ka raskejõustiklastena. Mõlemad tulid R. Mängudel tõstmises auhinnale.

Elmar Rähn a suhtes liigitavalt tuleb öelda, et vaatamata tema edukusele tõstmise ja mõningal määral ka poksialal, peab seda meest ikkagi tunnistama üsna puhta vee kergejõustiklaseks. Seda ei muuda ka see, et Rähnal temale omase all-roundlikkuse juures on üle tavalise keskpära ulatuvaid raskejõustiklase sugemeid.

Kuid E. Lilienthal Rähna kõrval — kes ta öieti on, kas kergejõustiklane või raskejõustiklane? Teadupärast on Lilienthal praegu meil kümnevõistluse-meister ja peale selle veel kergejõustiku alal üldtuntud nimi. Sellepärast arvatavasti suur enamik vastaks, et Lilienthal on kindlasti kergejõustiklane. Kuid ei tule unustada, et Lilienthal oma harrastustelt on väga mitmekülgne, ta on öieti veel spetsialiseerumata ja ealt pealegi mitte vana. Lilienthali puhul tunduks parajama ja sobivama vastusena, et polegi veel kindel, kes ta on, kas kergejõustiklane või raskejõustiklane. Kindlam vastus sellele küsimusele võiks saabuda alles aja jooksul.

Kuid ka siis ei ole kindel, kas ta satubki sellele, mida nimetatakse „oma õigeks alaks“. Sest, näiteks, Alfred Teearu, kes maadles, poksis ja tõstis ning selle kõrval harrastas ka kergejõustikku, tuleb pidada raskejõustiklaseks. Kuid Leks Klumberg otsekohesema eksperdina selle vastu ütleb aga, et Teearu oleks pidanud olema mitte raskejõustiklane, vaid kergejõustiklane, kuna see mees olnud ideaalne tüüp vasarahheitjaks. Siinjuures muidugi võiks tõusta küsimus, kuivõrd kergejõustiku mõned alad oma sisu enamikult on erilise kriteeriumi juures lahutatavad raskejõustikust, kuid see küsimus peab praegu jääma kõrvale, kuna käsitus toimub üldiselt tarvitusel olevate alade liigituse alusel.

Kuulitõukamine, maadlemine ja tõstmine on ikkagi igal juhul kvi mitte kolm, siis kindlasti kaks väga erinevat ala — ühel pool kuulitõuge kergejõustiku alana ja teisel pool maadlus ja tõstmine raskejõustiku aladena. Muidu ei oleks küllaldaselt mõistetav, et Aleksander Aberg, nagu see tema kohta on teada, suutis kuuli tõugata ainult 9 meetri ümber. Või ka see, et Arnold Luhaäär, kes teatavasti on ju maailma kõige jõutugevamaid mehi, tõukab kuuli mitte rohkem kui 11 meetri ümber.

Mis oleks olnud aga Alfred Neuland kergejõustiklasena? Tõstjana oli ta nimel hulk maailmerekorde, kuid mis ta suutis kergejõustiklasena? Antverpeni 1920. a. olümpiamängude eel, kui meil olid kibedasti suures treeningus, tuli esialgsena teade, et Antverpeni mängude kavast tõstmist ei olevatki. See oli hiobi-sõnum Neulandile, mõistagi. Neuland aga ei lasknud end heidutada, vaid olümpiamängudele pääsmiseks hakkas harjutama — teivashüpet. Ta oli jõudnud ületada 2.80 m, kui tuli teade, et tõstmine Antverpenis siiski on kavas. Nii on siiani jäänud teadmatuks, kuivõrd kõrgele Neuland oleks hüpanud, et ilma tõstmiseta saada olümpiaatleediks.

Elmiste põlvede sportlastest, kes nii-öelda ühel hooil olid kergejõustiklased ja raskejõustiklased, on mainida veel Sergei Orloff ja Anton Ohakat. Orloff tõukas kuuli, heitis ketast, tegi hoota hüppeid ning selle juures veel maadles — koguni Abergiga. Ohaka, kuigi hea maadleja, oli siiski rohkem kergejõustiklane kui raskejõustiklane. Kergejõustiklasena ta omaaegne Ve-

ne ja ühtlasi Eesti kettarekord 42.20 m ei ole veel praegugi täiesti ununenud.

Harald Tammeri vähemalt tagajärjekuselt tuleb pidada suuremaks raskejõustiklaseks kui kergejõustiklaseks. Tõstmine ja kuulitõuge, need olid ta suured alad, kuid — A. Klumbergi väitel — ta oleks võinud olla ka hea maadleja.

Leks Klumberg ise on ka tegelnud raskejõustikuga. Viieteistkümne või paari võrra rohkema aastast tuli ta tõstevõistlustel kergekaalus Neulandi järele teiseks. Kaheda tõukamises 112 kg — seda märgib Klumberg oma parima raskejõustiku resultaadina.

Puhtaatleetlikuselt, puhtjõu mõistes, raskejõustik ületab kergejõustiku. Kuid tahtes otsekuu selle vastu midagi öelda, väidavad kergejõustiklased, et kergejõustik annab rohkem elamusi... Pealegi kergejõustik on alade poolest rikkalikum ja seejuures välja-, s. o. staadionisport. Ning veel muudki.

Kuidas sellega ka ei oleks, kuid üks raskejõustiklane ühe kergejõustiklase kõrval sagedastigi tundub nagu härra Karukäpp härra Hirvejala vastu, muidugi eeldusel, et nende härrade füüsilised omadused on vastavad nende nimedele.

Raskejõustik, mille populariseerimiseks meil tänavu on ilmutatud erilist agarust, ei tule läbi ilma rahalise toetuseta. Eriti siis, kui meil raskejõustikku harrastada nii nagu seda teevad soomlased, kellel raskejõustiku harrastamise juures väga tähtsal kohal on hügieeniõuete võimalikult täieline rahuldamine. Avarad ja hästivalgustatud ruumid, soe duš, ventilatsioon ja korralik matt; tõstekang, tõsteplaat; poksikindad, ring jne.

Ilma rahata seda ei saa, kui pealegi teada, et mitte kõige parem matt maksab 500 kr. (Kalevi oma läks maksma 800 kr.), tõstekang maksab 200 kr. ja komplekt poksikindaid 30 kr. ümber.

Peetakse soovitavaks ja tarviliseks, et raskejõustikku hakataks meil harrastama ka koolinoorsoos, gümnaasiumide kahes viimases klassis, kuid see ei saaks hästi võimalik olla ilma eriliste raskejõustiku-kabinettideta, mille sisseadmine nõuab aga jällegi — raha.

Toomas Kivi.

Nurmi, sõnaahter, kõneleb

Eesti Spordileht allpool avaldab Pariisi suure spordi-ajakirja *match'i* hiljutise eriantervjuu Paavo Nurmiga, kes veel ikka edasi on elavaks huvikujuks spordi-maailmale.

Nurmi joob oma teed ilma püüata ja ilma sidrunita, kuid ta võtab selle juure tüki kooki.

Oma kolmekümnekaheksa aasta juures Paavo Nurmi on jäänud atleediks, millisena me teda oleme tunnud — jooksjaks, kes vaimustas spordi-maailma oma imeteldava tehnikaga. Ta näojooned on varemagest natuke rõhutatumad, otsaesine juuste arvel natuke avaramaks muutunud, kuid ta näost peegeldub ikka endis-aegne energia ekspressioon ning ta halli ülikonna all on selgesti aimatavad ta pikad ja paenduvad lihased, millele väsimus näib olevat tundmatuks teguriks.

Sest Nurmi jookseb veel. Ta küll enam ei võta osa ühestki meistervõistlusest. Tal ei ole selleks enam õigust, sellest saadik kui ta 1932. a. Los Angelesis deklareeriti professionaaliks. Ja ta ei taha joosta professionaalina.

„Ma olen amatöör,“ ütleb Nurmi, „amatöör kogu oma südamest, kuna ma ei suuda olla teisiti. Mulle on sellest saadik, kui mind tunnustati elukutseliseks, kadunud staadionide külgetõmbavus...“

— Teid kutsuti jooksma Venemaal, Pariisis, Ladoumègue'i vastu; miks te ei võtnud kutseta vastu?

Härra Brotherus, Soome välisministeeriumist, vastab Nurmi asemel:

„Nurmi ei saa nõustuda sellega, et teda võetakse professionaalina. On vaja selleks, et nõustuda olla professionaal, kompensatsioonina neid paremusi, mida talle ei ole antud. Ta on meie Soome olümpia-ettevalmistuste komitee liige. Nagu kõik selle liikmed, peale esimehe Armas Valste, annab ta juhtnööre ja oma õpetust ilma tasuta.“

„Mis on Nurmi elukutse?“

„Ta sündub Helsingi, kus asub tegevusse ettevõtjana ehitusalal.“

„Te ütlesite, et ta on jätkanud oma treeningut. Millised on ajad, mida ta praegu realiseerib?“

See küsimus paneb Nurmi kõhelema. Ta kaalutleb, kuid süs vastus tuleb pretsüüsina:

„Nurmi praegu jookseb oma mõnuks. Ta ütleb, kui jooksja on üksinda rajal, süs ta on liig laisk rekord-aegade realiseerimiseks. Kuid hanereas, võistluses teistega, on ta valmis jooksma kõik distantsid 1500 m ja maratoni vahel, nii esimene kui viimane kaasa arvatud, seejuures näidates samu aegu kui varemalt. Hiljuti, ühel treeningul, ta näitas, et suudab lüüa meie parimaid meistreid.“

Tuleb avaldada hämmastust, et kolmekümnekaheksa-aastane mees veel suudab olla sellises vormis.

Nurmi vastab:

„Ei ole ühtki põhjust selleks, et ühe atleedi vorm langeks enne neljakümnet aastat. See, säärane vormisolek, on treeningu ja dietsipliini küsimus.“

Nurmi, mees, kes ka jooksurajal ei laisku oma truusi kronomeetrist

Seejärgi me kõneleme Soome edustusest eelolevatel olümpiamängudel.

„Meie omame mitu head kesk- ja pikamaajooksjat, kuid meie ei oma vähimatki šanssi liihimaades; need lähevad saagiks ameeriklastele.“

„Meie meeskonna koosseis ei ole veel lõplikult kindlaks määratud. Rahaliste ressursside küsimus astub vahele ja võib pürata meie meeskonna arvulist suurust. Meie oleme vormeerinud finantskomitee, kes on tegevuses tarviliste ressursside leidmisega.“

„Kas võite öelda oma tähtsamate edustajate nimed ja ajad jooksu alal?“

„Meie võidušansid algavad mitte enne kui 800 meetris Tejleriga, kelle aeg on 1.52,2; ta jookseb 1500 meetrit 3.57; Iso-Hollo 3000 meetris; Höckert ja Lehtinen, kes 5000 meetris egaliseerivad maailmarekordi.“

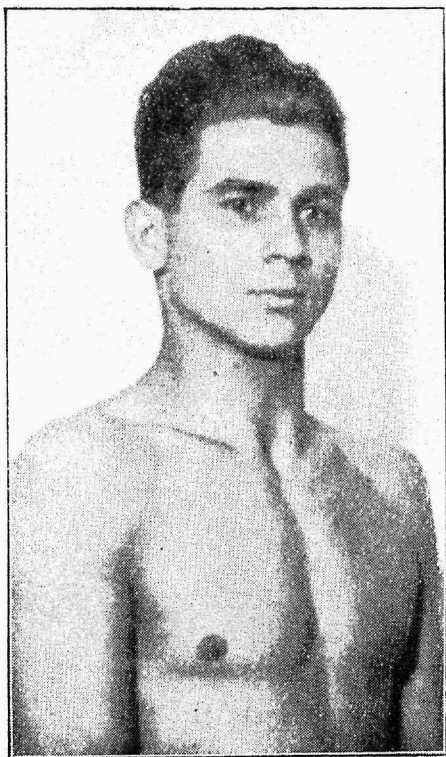
„10.000 meetris võime märkida nelja jooksjat, kes kõik on sünpool 31 minutit: Salmiinen, Askola, Iso-Hollo, Lehtinen, kelle ajad keskmiselt võetuna on 30.30.“

„Maratoni alal esimeseks šansiks on Virtanen ja võib-olla ka Lehtinen.“

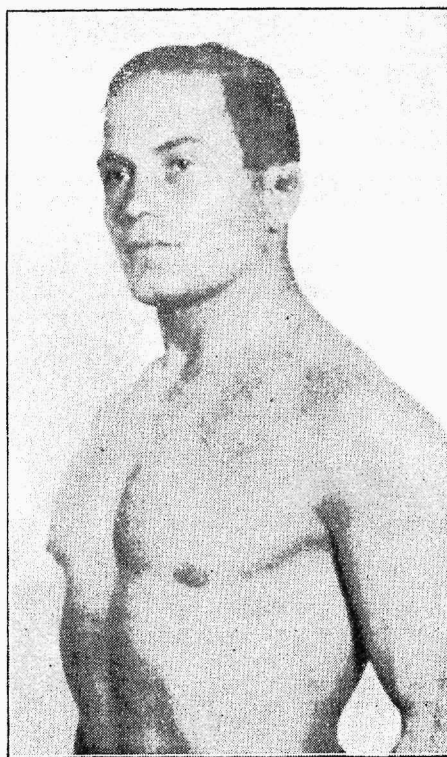
„Ja hüpetes?“

„Kaugushüppe alal ei ole meil midagi vastu panna ameerika tšempionidele; kuid kõrguses Kotkas on ületanud 2 m ja Peräsalo ja Kalima ületavad regulaarselt lati 1.95 m kõrgusel.“

„Odaviske alal on meie suureks šansiks Järvinen. Kuulitõukes esimesena edustab meid Bärilund, kes

Carl Imrey, Ungari

Carl Karpafji, Ungari

ületab 16 m. Vasaraheites on meil kaks atleeti: Põr-
hõlä ja Koutonen.“

„Kuidas te treeneerite oma atleete?“

„Igal atleedil on oma elukutse ja treeningut soori-
tab ta väljaspool töötunde. Mina olen, peaks ütleva,
treeninglaagrite vastane, kuna treeninglaagrites atlee-
tidest võivad kergesti võitu saada laiskuse harjumused.

„Iso-Hollo on ametis viinamonopolis. Lehtinen on
politseis büroo ametnik. Salminen on kaitsevälilane.
Höckert on üliõpilane.“

„Berlin on asutanud olümpiaküla, mis eelolevatest
mängudest osavõtjatele avab soodustusi nende tree-
ninguks. Kas kavatsete neid kasutada?“

„Meie mõtleme Berliini saabuda mitte varem kui
kolm päeva enne mängude avamist. Treeningu soori-
tame Helsingis.“

„Üldiselt tunnustatakse teie edukust jooksu alal,
mitte üksnes teie tähelepanuväärsete füüsiliste oma-
duste, vaid ka teie tehnika tõttu.“

„See on kindlasti nii.“

„Kas olete suutnud seda jooksuteadust kätte õpetada
oma praegustele tähelepanuväärsetele?“

„Ei, jooksutaktika on absoluutselt isiklik asi. Üks
jooksja võib, loomulikult, selle abil, mida ta teab atlee-
tidest, kellega tal ees seisab võistlus, koostada oma tak-
tika enne starti. Kuid juhtub sagedasti, et jooks ei
möödu nii, nagu ta seda arvas minevat. Ta peab võist-
luse ajal ümber kujundama oma taktika sedamööda
kuidas seda teevad ta vastased. Oma vastaste tähi-
tusvüsi ei saa ette kindlaks määrata.“

„On teil jooksjaid, kes võistluse ajal ilmutavad sää-
rast intelligentsi taktika alal?“

„Üksainus võib-olla... Tejleri. Teised ilma kahtlu-
seta öeldud veel ei oma küllaldast kogemusrikkust.“

Ja Paavo Nurmi tuleb tagasi amatööri ja profes-
sionaali küsimuse juure. On tunda, et see küsimus on
talle nagu haav, mis veel ei ole kinni kasvanud.

„Teil Prantsusmaal oli Ladoumègue'i näol üks pa-
rimaid jooksjaid, keda maailm on tunnud. Prantsuse
spordijuhid tegid suure vea, kui nad ta tunnistasid elu-
kutseliseks. Nii kaua kui ta jäi tagasihoidlikuks tööli-
seks oma eraelus ja suureks tähelepanuväärseks staadionil, oli
ta kogu noorsoole suurepäraseks eeskujuks.“

„Sportlane elukutselisena kaotab kogu oma mõju
noorsoole. Initsiatioorist, sütitajast, kelleks ta oli, on
ta professionaalina kujunenud rekordite masinaks.“

„Atleedi nimi teeb propagandat oma maale... See
on nii, kuid seda unustatakse liig sagedasti...“

Tuleb meele anekdoot, mis jääb kõnelemata Nurmile,
kuna selle lookese all võiks kannatada Nurmi suur ta-
gasihoidlikkus.

See oli Genfis, mõne aasta eest, Rahvasteliidu
ühe istungjärgu ajal. Üks Soome diplomaat esitleb end
võõrastemajas, kus tal tuba oli ette tellitud. Võõ-
rastemaja peremehe esimeseks sõnaks oli temalt küsida
mitte seda, mis toimub Rahvasteliidu nõukogus või
millist suurt vaidlust on seal oodata, vaid värskemaid
uudiseid Paavo Nurmi kohta.

Diplomaadile on vist siiani jäänud teadmatuks, et
ühele suurele osale maailmast Soome nimi jääb ühen-
datuks Nurmi omaga.

Soome jalgpall läheb Berliini igal juhul

Soome tänavune jalgpalli-hooaeg oma rahvusvahelistelt tulemustelt lõppes positiivsuse mõttes üsna kõhnana. Aasta tagasi, 1934. a., siis Soome jalgpall võitis Daani ja Rootsi oma, mis tänavuse hooaja suhtes endastmõistetavalt äratas suuri lootusi.

Hooaeg kevadel puhkenult läkski veel endist nooti pidi — 4:1-võit Läti üle ja siis auväärne viik 2:2 Stockholmis, kuid siis sellest edasi valati kapatäis kapatäie järele külma vett Soome jalgpalli sõpradele pähe. Esiteks sai meie hõimurahva pallipublik ninast kõvasti näpistada, kui Soome meeskond oma kodus Pallolenttäl Eesti vastu ei pääsnud paremale värvatesuhtele 2:2-st. Sellest palju pahem kolakas tuli Saksast, kus Soome meeskonda Münchenis löödi koguni 6:0 ja sellele lisaks soomlased kaotasid Danzigis 1:2. Murepiirid ajas veel laiemateks kaks 1:5-kaotust nii Norra kui Daani vastu, kelle üle veel kevadel loodeti „õige kindlat“ võitu.

Mille tõttu see meie hõimlastel nii juhtus ja mis on tehtavaks sääras-test kaotustest pääsmiseks, see huvitab mitte üksnes soomlasi, vaid peaaegu samal määral ka meid, kuna Eesti ja Soome jalgpallis on vägagi küllaldaselt ühiseid sisuolluseid ja väliseid jooni.

Kui jalgpalli rahvusmeeskonna mitteküllaldase edukusega esinemise suurt küsimust sealpool lahte nende ja siinpool lahte meie meeskonna kohta mitmeti on arutatud, siis on

püütud ikka selgitada, milline asjaolu või millised tegelased on vähese võidukuse eest vastutavad kui „patsuoinad“. Soomes kõigele lisaks min-di ägestunult kord nii kaugelegi, et kavatsust Soome jalgpallimeeskonda saata Berliini olümpiamängudele peeti nagu külmaks naljaks.

Nüüd, kus aeg on juba suutnud parandada põletavaid haavu, suhtutakse Soomes oma jalgpallimeeskonna Berliini olümpiamängudele saatmise küsimusse rahulisemalt ja objektiivsemalt.

Kõige viimati Soomes korraldati laiaulatuslikum avalik ankeet nimetatud teemal. Arvamisi küsiti Suomen Palloliitto juhtidelt, mängijalt ja kohtunikelt. Allpool tsiteerime nendest nelja — Soome selektsioonikomitee esimehe, toimetaja B. Sjöströmi, selektsioonikomitee provintsiühikme, Viiburi pallijuhi L. Mäkise, jalgpallarmee ja rahvusmeeskonna kapteni M. Viinioksa ja kohtunikekogu esimehe M. Aalto oma.

B. Sjöström oma vastuses ringkümimusele esiteks märgib, et võidud, mille saavutamiseni Soome jalgpall 1934. a. õnnelikult küündis, sisuliselt ei vastanud mänguuskuse tase-mele. Algus tänavugi oli aga hea, kuna ju viiki 2:2 Rootsiiga Stockholmis tuleb hinnata kõrgemaks kui 1934. a. Soome võitu 5:4 Rootsi üle Helsingis. Kuid sellest tänavusest viigist Rootsiiga peale algas tagasimine. Saksa, Norra ja Daani on jalgpalli alal Soomest kee-

lamatult võimsamad mitte üksnes arvuliselt, vaid ka mängukunstis ja saavutuse tugevuses. Soome meeskonna suhtes oma mõju avaldamata ei jätnud ka see, et mängijatel tuli võistelda maikuu algusest kuni oktoobrikuuni, saamata seejuures vältimatult tarvilist puhkekuud. Soome palliliit tegi ka vea sellega, et vastu tulles seltside palvetele lubas esivõistluste kevadise ja sügisese ringi vahel klubimeeskondadel käia võistlemas välismaal ja vastu võtta välismeeskondi. Mänguväsimuse tõttu mängijad ei suutnud küllalt innukalt ette valmistada maavõistlusteks ja peale selle on mängijate valimik rahvusmeeskonna tarvis Soomes seni veel nii vähene, et suurem osa meeskonna koosseisust võib olla kindel oma püsimisele rahvusmeeskonnas ka ilma erilise treeninguta.

Mida tuleb teha olukorra muutmiseks? Nüüd nagu iseenesest tõuseb esile liidu poolt juba varemaltki kavatsusel olnud välitreeneri hankimine. Olen arvamisel, lausub B. Sjöström, et tuleb palgata mitte üks, vaid kaks treenerit välismaalt. Üks nendest jääks Helsingi, teine töötaks aga provintsilinnades, kus on liiduklassi meeskondi. Klubidel enne nende treenerite saabumist tuleb hoolitseda põhitreeningu — võimlemise, masseerimise ja käikude tege-mise eest.

Osavõtt olümpia jalgpalliturniirist on Soomele tarviline ilma kahtlemisteta. Kui tulekski nii, et meeskond langeks võistlusest välja kohe

A. Stepulov

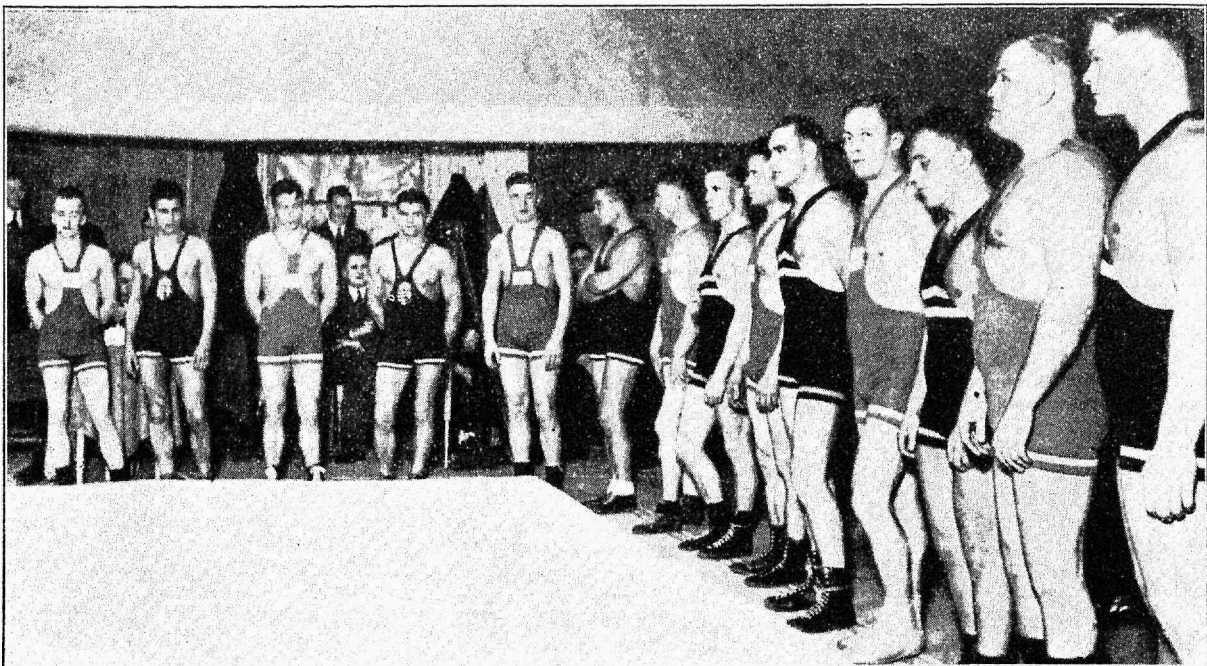
A. Reinke

A. Raadik

E. Lukin

Võistluste avamine Turaani turniiri teisel päeval, mis oli eestlastele võidukaim ja soomlastele kaotusrikkaim. Soomlased võitsid sel päeval seitsmesel matschil ainult kaks. Eesilased võitsid kõik oma selle päeva neli matsch'i ja asusid Soome vastu juftima 4:0

alul, saaksid mängijad siiski ainulaadse ja asendamatu õppuse — vaadeldes lõppvõistlusi Berliini staadionil. Pikemalt põhjendamata olen kindlasti Soome jalgpallimeeskonna saatmise poolt olümpiamängudele, lõpetab B. Sjöström.

Lassi Mäkise, Soome provintsijalgpalli juhi, trumbiks on see, et Soomel tuleb koostada kaks alatist rahvusmeeskonda — üks Baltimaade ja teine Skandinaaviamaade vastu. Soome praegust maavõistluste programmi ei tule pidada liig laialdaseks, vaid Soomel peaks rahvusmeeskonna tarvis olema rohkem mängijaid, mitte aga ikka ja alati ühed ja needsamad mehed, kes liig sagedasest võistlemisest väsivad ja pealegi kaotavad võistlusinnu.

„Määratagu võimetelt paremad ja kogenenumad mängijad võistlemiseks Skandinaavia maadega ja moodustatagu selle rinde juure teine koondus Eesti, Läti ja Leedu vastu, millega noorematele mängijatele

antaks nende tuluristsed,“ teeb ettepaneku L. Mäkinen. Ta ütleb, et mitte kogu meeskond Baltimaade vastu ei peaks koosnema uutest meestest, vaid need uued mehed tuleksid Balti meeskonda paigutada vanema aine vahele — sobivatele kohtadele. Säärane talitusviis ei viiks tagajärjeni kohe, kuid seda kindlamini mõne aja möödunult.

Soome rahvusmeeskond on ju rea aastate kestes olnud kui klubimeeskond! Esivõistluste programm samuti ei ole olnud liig nõudlik. Kui oleme võitnud, siis on seda peetud just esivõistluste-sarja teeneks, kuid vastupidisel juhul on seda peetud jällegi esivõistluste süüks.

Rahvusmeeskonna seisukohalt välismaine treener oleks loomulikult oma kohal, kuid võiks väita, et paremaks rahapaigutamiseks oleks kodumaiste treenerite koolitamine väikeste keskuste tarvis. See oleks pikem, kuid seda kindlam tee soovitatavale edukusele.

Berliini jalgpallivõistluste kohta veel ei ole teada, kuidas need sooritatakse, kuid, et olümpiamängud oma pidamiskoha poolest nüüd kord on nii lähedal meile, siis tuleb nende vastu ette valmistuda ja asuda teele. Edukust olümpiaturniiril meil ärgu oodatagu, kuid õppereisina oleks see väga tarviline ja sellisena otse vältimatu.

L. Mäkise järele avaldame asja kohta Max Viinioksa, vana „Murdja“ ja Soome rahvusmeeskonna meil ammust ajast tuntud paremhalfi arvamise.

See vana „lõomamees“ lausub, et Soome tänavusi kaotusi tuleb suurel määral panna forvardite mängu arvele. Nimelt on M. Viinioksa arvamisel Soome edurivi mäng viimasel aastal oma tasemelt taandunud otse imekspandavalt. Mida olid näiteks Kaponen, Grönlund, Lintamo ja Åström võrrelduna samanimeliste meestega 1934. a.? Kuid seda asjaolu Viinioksa ei pea ainsaks põh-

Kellel pole veel — see muretsegu

endale E. Võimlemise Õpet. Seltsi kirjastusel ilmunud uus

SPORTLASE KALENDER

1935—1936

IND AINULT 40 SENTI

SAADAVAL RAAMATU- JA SPORDIRIISTADE KAUPLUSIST

Väga tarvilise sisuga igapähele, kes spordi vastu tunneb huvi. Uued isiklikkude saavutuste märkimistabelid, uued rekordide võrdlustabelid, spordimärkide määrused jne.

juseks vähesele edukusele. Ta usub võivat lausuda, et üksteise mõistmine ja koostöö liidu juhtide ja edus-
tasmängijate vahel ei ole olnud sellane, nagu see oleks pidanud olema. Mõned sellest sõltunud seigid on osaliselt vähendanud rahvusmeeskonna „hingelist vormi“.

Maavõistluse programmi ei tule pidada liig kõvaks, kui aga mängijad seejuures usuksid põhi-ettevalmistuse vältimatusse tarvidusse.

Meeskonda tuleb maavõistlusteks ette valmistada mitte ainult füüsiliselt, vaid ka mängutaktika alal. Nende maade mängijaid, kelle vastu me tavaliselt võistleme, tunneme meie küllalt hästi. Seetõttu oleks meil võrdlemisi hõlpus nende vastu välja töötada ja tarvitusele võtta kõige sobivam mänguviis ja -taktika. Liit peaks mõne aktiivsest mängimisest loobunud vana kogunud maavõistlusemehe välja valima ja talle andma diktaatori õigused meeskonna suhtes. Möödunud hooajal säärase mehe puudumise tõttu osutuskki võimalikuks, et meeskonnas iga üksik mängis oma stiili, mis mõistagi ei saanud olla võidukust soodustav. On tarvis meest, kes ütleb, et nüüd tuleb mängida nii ja mitte teisiti.

Jalgpallimeeste osavõttu olümpia-
turniirist tuleb selgeks pidada ilma mingi muuta, sest osavõtuks on võimalus nüüd ju aiva ainulaadne. Kui-
gi matka sportlik tulemus ei moodustuks hiilgavaks, siis see matk mingil juhul ei jääks otstarbetuks. Parima võimaliku meeskonna-koosseisu kõrval tuleks varumeesteks ja abijuhtideks valida sellaseid vanemaid jalgpallimängijaid, kes praegu veel aktiivselt mängivad ja keda hiljem saaks kasutada kodumaiste treeneritena.

Nüüd neljanda — Matti Aalto — arvamine. Tema leiab, et esivõistluste sügisene kevadisest tugev-
ring võtab mängijatel rohkesti jõudu, nii et mängijatel ei jatkunud enam küllaldaselt vastupidavust maavõistluste edukaks sooritamiseks. Pealegi tema arvates Soome peab liig rohkearvuliselt maavõistlust, mis mõjuvad pidurdavalt nii klubidele kui ka mängijatele enestele. M Aalto arvates oleks sellest küllalt, kui Soome hooajal peaks 4 regulaarset maavõistlust — Rootsi, Norra, Daani ja Eestiga. Sellele lisaks võiks veel iga üle aasta pidada maavõistlust Saksa või Ungariga.

Läti ja Leedu vastu võistlemisel võib küsimusse tulla B meeskonna väljasaatmine, kuid sel puhul need maavõistlused kaotaksid oma tähtsuse ja lisaks sellele oleks ka nende maavõistluste sportlik tagajärjekus halvapoolne.

Rahvusmeeskonna tänavuste kaotuste üheks põhjuseks peab M. Aalto seda, et meeskonda hingeliselt ei oldud ette valmistatud rahuldaval

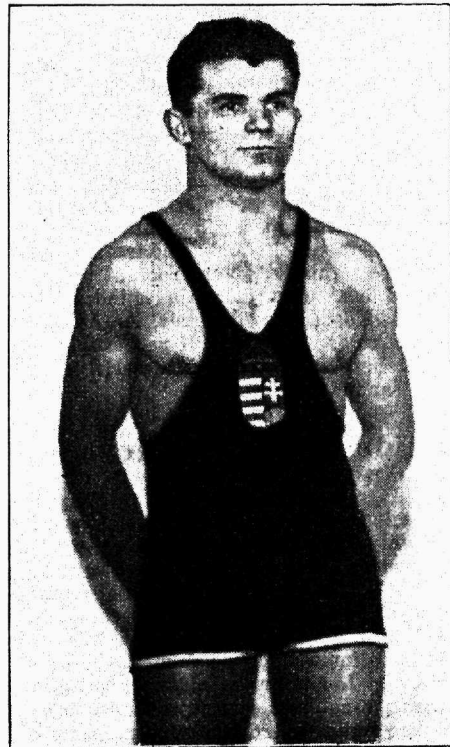
määril, ja et meeskonnal matkadel ei olnud kaasas meest, kes oleks olnud võimeline andma tarvilisi juhtnõure ja nõuandeid. On väär, kui rahvusmeeskonna juhtideks valitakse üksnes liidu juhatuse liikmeid. Rahvusmeeskonnale on tarvis alatist juhti, kes tunneb mängijaid ja keda mängijad tunnevad ning tunnustavad. Välismaail rahvusmeeskonnale tavaliselt valitakse kolm juhti: üks peab kõnet, teine korraldab rahaasju ja kolmas hoolitseb üksnes mängijate eest. Meil tavaliselt hoolitsetakse vaid kahe esimese koha täitmise eest.

Samuti tuleb rahvusmeeskonna koosseis kindlaks määrata palju aeglasemalt kui sellepoolet lugu oli möödunud hooajal. Rahvusmeeskonna koosseis peab olema kindel juba kaks või kolm nädalat enne võistluspäeva. Mängijad võivad siis küllaldaselt nõu pidada taktika üle ja sooritada ühisharjutusi meeskonnale va-

litud hoolidaja juhatusel, peale selle jõutakse siis pidada ka kahe või kolme mängija vahelisi eriharjutusi. Välismaine treener on kindlasti tarviline, kuid kui see tuuakse Saksast või Inglismaalt, siis läheb asi väga kalliks. Meile jatkuks küllaltki hästi mõnest Rootsi treenerist, kuna seegi suudaks pakkuda veel palju uut meie mängijatele.

Olümpiaturniirile tuleb minna! Matka lühisuse tõttu kulud jäävad väikesteks võrrelduna selle õpetusega ja hooga, mida mängudest osavõtt meie jalgpallile annab. Millal saaksid meie jalgpallimehed samasuguse võimaluse jälgida maailma parimat jalgpalli kui Berliinis? Kuid meeskonna juhtideks on vajalised sellased mehed, kellest on tulu meeskonnale ja Soome jalgpallile!

Nii on Soome jalgpalliga. Ei peaks kõlama edevalt, kui küsida — ja kuidas on Eesti omaga?

FERENC TOTH, Ungari

J. SOONSEIN

KLAAS- JA KIVINÕUDEKAUPLUS

„ESTONIA“ TEATRIMAJA 8, TEL. 460-42

Soovitab:

portselanist serviise ja roosievabu kahvleid ja nuge.

Kindlad tegevuspiirid olümpia-ettevalmistuses

Eesti olümpiakomitee koosolekul 14. nov. sportbüroos oli väga tähtsaks otsuseks kindlate piiride äramääramine komitee ja spordi keskliidu tegevuses. Komitee peab oma ülesandeks Eesti esindamist rahvusvahelises olümpiakomitees ja olümpiamängudel, rahasummade kogumist olümpia-ettevalmistuseks ja söiduks, ettevalmistuse kavade kinnitamist üldjoontes ja olümpia-meeskonna koosseisu kinnitamist. Keskliidu ülesandeks jääb ettevalmistuse kavade väljatöötamine ja nende teostamine ning olümpiameeskonna koostamine. Tulevikus komitee üksnes määrab ettevalmistuse kuludeks summa suuruse, kuna selle väljajagamine eriliitudele toimub keskliidus.

Berliini olümpiamängudele otsustati saata 40—50 meest, mingil juhul aga mitte alla 40 mehe. Ekspeditsiooni kuludeks arvati 20.000 krooni, millise summa saamiseks pööratakse abipalvega vabariigi valitsuse poole. Osa võetakse järgmistel aladel: maadluses, poksis, tõstmises, kergejõustikus, ujumises, sõudmises, purjetamises jollidel, laskmises püstolist, korvpallis ning talispordi aladel kiiruisutamises, iluuisutamises ja suusatamises. Ettevalmistuse eeltöödeks määrati keskliidule eriliitudele väljajagamiseks 4500 krooni.

Koosolekust võtsid osa ülemjuhataja kindral J. Laidoner, K. Terras, O. Köster, H. Tammer, A. Anderkopp, A. Uesson ja E. Aule. Arutusel oli veel esindaja määramine rahvusvahelisse olümpiakomiteesse, kuid konkreetset otsust ei saadud veel teha.

Talvespordiliidu töörikas tegevusaasta

Talvespordiliidu esindajatekogu aastakoosolek peeti 10. nov. Juhatus oli välja töötanud väga täiusliku tegevusaruande ning -kavad ja eelarve. Aruandest selgub, et liit on suutnud toime tulla oma ülesannetega. Ilma tõttu on ebaõnnestumist leidnud üksnes hoki-esivõistlused, mis katkestati enne lõppu. Suurimaks ürituseks olid kahtlemata Eesti Talimängud, mis õnnestusid loodetust suuremal määral. Levinuimaks alaks on praegu suusatamine. Kiiruisutamine, hoki ja iluuisutamise propageerimisele tahetakse nüüdsest rohkem rõhku panna. Eelmine tegevusaasta on jätnud ülejäägina 490,09 kr.

Tähtsamateks ettevõteteks uuel tegevusaastal on 2 kiiruisutamise-maavõistlust Lätiga, 50 km suusatamis-maraton Mustamäel, teatesuusatamine Tallinnast Kuusalu ja tagasi riigivanema auhinna jne. Olümpiamängudele kavatakse saata 8 osavõtjat — 2 suusatajat, 3 iluuisutajat, 2 kiiruisutajat ja 1 hokivaatleja. Vastav eelarve on 3200 krooni.

Juhatarest välja langenud E. Tohveril asemele valiti uueks juhatusliikmeks Viktor Päts. Liidu esimeheks on E. Lepp. Esindajateks keskliitu valiti peale esimehe R. Saue ja E. Seegner. Teenete eest liidumärgid annetati järgmistele: K. Terras, G. Virm, G. Gahlnbäck, J. Kuk, J. Martin ja G. Võntso.

Saksa tõstjate suurtriumf

Tõste-euroopavõistlused, mis peeti käesoleva kuu keskpaiku Pariisis, kujunesid Saksale järjekordseks triumfiks. Seejuures seekordne triumf oli suurem kui kunagi varem. Saksa saavutas rohkem rahvuspunkte kui kõik teised riigid kokku ja võitis viiest meistritiitlist neli, misjuures kahes kaalus langes talle koguni kaksikvõit. Ainsana jäi sakslastele võitmaks poolraskekaalus prantslane Hostin, kes ületas teisele kohale tulnud sakslase Deutschi 12,5 kg-ga.

KOHVIK JA KONDIITRIÄRI

„ASKO“

TALLINNAS, VIRU TÄN. 13,

TEL. 467-62

Pariisi võistlustel oli eriti silmatorkav tehniliste tulemuste kõrge tase. Kõikides kaaludes ületati endiste euroopavõistluste kogusummad või vähemalt korrali neid. Uue maailmarekordi seadis sakslane Walter — sulgkaalu kogusumma 297,5 kg! Samuti maailmarekordse väärtusega on keskkaalus Ismayri kogusumma — 360 kg, millega ta 15 kg-ga võitis kaasmaalase Gottschalki. Peagu 400-kg-lise kogusummaga sai hakkama sakslane Manger raskekaalus — 395 kg. Raskekaalu kolmel järgmiselgi oli vägev kogusumma — 382,5 kg. Auhinna ja järjestuse otsustas kehakaal. Inglise Walker kergeimana tuli teiseks. See on vist esmakordne, et inglase tuleb euroopavõistlustel auhinna.

Osavõtjaid oli: sulgkaalus 7, kergekaalus 11, keskkaalus 7, poolraskekaalus 10 ja raskekaalus 7. Uuteks europameistriteks on Walter, Jansen ja Manger.

Tehnilised tagajärjed olid:

	Surumine	Rebimine	Tõukamine	Kogusumma
Sulgkaal:				
1. Walter, Saksa	92,5	95	120	297,5
2. Liebsch, Saksa	90	92,5	112,5	295
3. Richter, Austria	77,5	92,5	115	285
4. Riegert, Schweits	80	75	110	265
5. Spreyer, Inglise	70	80	110	260
6. Rivual, Prantsuse	70	80	105	255

EESTI SPORDILEHT

SPORDITEADUSLIK KUUKIRI

Nr. 11 22. november 1935 16. aastak.

Ilmub Eesti Spordi Keskliidu väljaandel iga kuu 20. päeval.
Toimetus ja talitus: Tallinn, Harju 48-6. Tel. 444-28.

Talitus avatud iga äripäev kl. 9—3.

TELLIMISHIND: aastaks 3 krooni, 1/2 a. 1 kr. 50 senti, 1/4 a. 75 senti.

Välismaale aastaks 4 krooni, 1/2 a. 2 krooni, 1/4 a. 1 kroon.

Teellimiste vastuvõtm. talituses, kõigis posikontorites ja ajakirjanduse kontorites

KUULUTUSTE HIND: välimine kaas ja tekstis: 1/4 lhk. Kr. 50.—,

1/2 lhk. Kr. 25.—, 1/4 lhk. Kr. 12.50; sisemised 1/4 lhk. Kr. 40.—,

1/2 lhk. Kr. 20.— 1/4 lhk. Kr. 10.—.

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU: talitus, Harju 48-6, tel. 444-28,

ja ajakirjanduse kontorid.

Üksiknumber 25 senti.

	Suru- mine	Rebi- mine	Tõuka- mine	Kogu- summa
Kergekaal:				
1. Jansen, Saksa	92,5	100	132,5	325
2. Fein, Austria	97,5	100	125	322,5
3. Duverger, Prantsuse	95	95	122,5	312,5
4. Hangel, Austria	87,5	100	125	312,5
5. Kolb, Saksa	77,5	97,5	125	300
6. Karlsson, Rootsi	80	95	122,5	297,5
Keskkaal:				
1. Ismayr, Saksa	105	110	145	360
2. Gottschalk, Saksa	92,5	110	142,5	345
3. Lepreux, Prantsuse	95	105	130	330
4. Hipfinger, Austria	87,5	102,5	135	325
5. Anxanieu, Prantsuse	87,5	95	130	312,5
6. Äschmann, Schveits	95	95	120	310
Poolraskekaal:				
1. Hostin, Prantsuse	105	115	150	370
2. Deutsch, Saksa	100	112,5	145	357,5
3. Hala, Austria	92,5	107,5	140	340
4. Leopold, Saksa	95	105	130	330
5. Sabados, Austria	97,5	100	132,5	330
6. Lepleye, Prantsuse	85	102,5	140	327,5
7. Petterson, Rootsi	95	100	130	325
Raskekaal:				
1. Manger, Saksa	125	120	150	395
2. Walker, Inglise	112,5	115	155	382,5
3. Psenicka, Tšehhi	120	112,5	150	382,5
4. Wahl, Saksa	112,5	120	150	382,5
5. Zemann, Austria	105	120	145	355
6. Florent, Prantsuse	100	110	145	355
7. Jurmalietis, Läti	105	100	142,5	347,5

Rahvuspunktid jagunesid: Saksa 18, Prantsuse 5, Austria 4, Inglise 2 ja Tšehhoslovakkia 1. Kui aga arvestada 1.—6. kohani, siis on Saksa järgmiseks Austria. Punkte saavad: Saksa 47, Austria 23, Prantsuse 19, Inglise 7, Tšehhoslovakkia 4, Schveits 4 ja Rootsi 1. Mõlemad esinenud rootslased saavutasid peagu oma maksimumtagajärjed, kuid ei tulnud siiski auhinnale. Üldse startis Pariisis 10 rahvust, peale ülalnimetatute veel Holland ja Luksemburg.

Keskoolide spordikroonikat

Eesti koolinoorte võimsaim spordiorganisatsioon TKSÜ on tänavugi alustanud tegevust täiel rindel. On

peetud rida võistlusi mitmesugustel aladel, saavutatud mitmeidki häid tulemusi ja leitud vanema põlve sportlasiit tunnustust.

TKSÜ kergejõustiku esivõistlusil oli parimaks margiks 1. tütarlaste gümnaasiumi abiturienti Olga Arrase kõrgushüpe 1.50, mis on 2 sm parem Lydia Raudsepp-Eriksoni vastavast Eesti rekordist. Võistluste pearivaalideks olid Vestholmi gümnaasium ja Reaalkool. Tasavägises heitluses tuli üldvõitjaks Reaalkool 138 punktiga Vestholmi güm. 136 punkti vastu, saavutades sellega — kuigi napi paremusega — pealinna parima spordikooli tiitli, mille ta vahepeal oli juba kaotanud.

Too tiitel ähvardab aga realistidel koolihooaja lõpuks, s. o. eelolevaks kevadeks, käest libiseda, kuna Vestholmi güm. on osutanud paremust mitmeilgi aladel — ja seda päris üllatuslikult. Nii pidid realistid vestholmlaste ees kapituleeruma näit. pesapallis, milles nad eelmisel aastail valitsesid absoluutse hegemeoniaga.

TKSÜ jalgpalliesivõistluste finaalis olid koos kaks tasavägist vastast — Vestholmi gümnaasium ja Kommertsgümnaasium. Meistritiitli saatuse otsustas alles nende teiskordne kohtamine, mil vestholmlased suutsid võita 1:0. Esimene mäng oli jäänud viiki 0:0.

Tennise esivõistlusil tuli teiskordselt meistriks Sven Sydov (saksa reaalkool), võites finaalis noore vestholmlase Kree.

Praegu on käimas TKSÜ ujumiskursused edasijõudnuile, mida juhatab kulduja Egon Roold. Osavõtjaid kursustist on 30 ümber.

Lõppesid TKSÜ käsipalli-kohtunike kursused, mida juhatab R. Mast. Paaristkümnest kursandist eviisid katsetel rahuldavaid teadmisi ainult 9, mistõttu suurem osa kursante jäi käsipalli-kohtuniku diplomist ilma.

TKSÜ käsipallihooaeg avati tänavu uude üritusega — olümpia karikavõistlusega — mille sissetulekust läks osa olümpiafondi ja mille auhinnad pani välja käsipalliliit. Võistlused peeti ühe minuse süsteemis naiste võrk- ja meeste korvpallis. Võitjaks tulid: meeste korvpallis — Reaalkool ja naiste võrkpallis Kommertsgümnaasium. Finaalides olid neile vastaseiks Vestholmi gümnaasium ja 1. tütarlaste gümnaasium. Alanud TKSÜ käsipalli esivõistlusil töötab konkurents kujuneda eriti pinevaks, kuna pärast mitmeaastast vaheaega võtab võistlustist osa Lenderi gümnaasium ja pealegi väga loogivõimsa naiskonnaga, milline on kardetavaks vastaseks mõlemaile meistritiitli-pretendentidele — kommertsgümnaasiumile ja 1. tütarlaste gümnaasiumile.

Käsipalliesivõistlused peetakse tänavu uue määrustiku järele, mis keelab abiturientidel B-klassis võistlemise. Kuigi see määrus on õppurkonnas tekitanud pahameelt, on ta siiski omal kohal, kuna ta püüab korraldada sportlikku järeelkasvu. See oli senini mitmeis koolides — eriti vähemais — alatihi nõrk ja ebakorrapärane.

Veeremänguliidu aastakoosolek

Veeremänguliidu esinduskogu aastakoosolekul valiti tagasi senine juhatus kogu koosseisus. Juhatusesse kuuluvad: esimees G. Virma ja liikmed J. Hansing, T. Muru, K. Loit, K. Kranfeldt ja A. Ressar. Esindajateks keskliitu valiti peale esimehe K. Kranfeldt ja T. Muru.

Liidul on kavatsus muuta võistlusmäärusi selles osas, et luua ühekordne punktide arvestamine senise kahekordse asemel. Samuti on kavatsusel veeremängu arendamise fondi asutamine, mille abil edaspidi saaks rajada uusi veeremängu organisatsioone ja võistlusi.

P. SEIL

MEHAANILINE EHITUS-
JA MÖÖBLITÖÖSTUS

TALLINNAS,
TOOMPUIESTEE 27, TEL. 468-74

VÄÄRTMETALLASJADE JA MÄRKIDE TEHAS ROMAN TAVAST

TALLINN, V. ROOSIKRANTSI 6, TEL. 452-79

Meie valmistame võistlemata headuses

auhindu,
kingitus-
esemeid
ja märke

hõbedast, kullast ja muist metallest

Uudisalana teeme

kroomimise, nikeldamise ja vasetamise
töid

BETOONTORUTÖÖSTUS

O. VAREV

TALLINN

Paldiski mnt. 42-a || Veerenni tän. 49
Tel. 429-87 || Tel. 462-01

Soovitab odavate hindadega:

tsementtorusid,

kaevurõngaid,

põllutorusid,

müüri-

õõnsaid

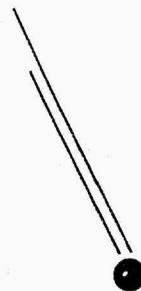
parkett- ja

katuse-

aiaposte ja

hauakaste.

} kive,

LAUDU

HÖÖVELDATUD JA
HÖÖVELDAMATA,
PRUSSE, SEINAPALKE,
LIISTE, MITMESUGU-
SEID LATTE, TREPI-
KÄSIPUID JA MUUD
SOOVITAB

KARL SIMON'i

saeveski ja ehitus-
materjalide ladu

KOPLIT. 9
TELEFON 441-53

Juuksetööstus
„CZIPAN“
end. „Granberg“

Daamide ja härrade teenimine

Pikk t. 19 TALLINNAS Telef. 442-12

HOTELL-RESTORAN-BAAR

„EUROPA“

VIRU T. 24, TEL. 467-01

SPORTLASED! einetage pealinna
suurimas baaris

IGAL ÕHTUL MUUSIKA

MEESRÄTSEPAÄRI

G. REISMAN

TALLINN,

V. POSTI T. 6, TELEF. 436-42

KEEMIA TÖÖSTUS

TH. TIILMANN

TALLINNAS,

TULIKA 11, TEL. 431-52

NÖÖRIÄRI

G. HENDRIKSON

KAUPLUS: V. KARJA 6, TEL. 445-29

TÖÖSTUS S. PÄRNU 83-a, TEL. 459-27

RÄTSEP

Jüri Ahwen

TALLINN,

VABADUSPLATS 1, TEL. 466-41

M. MÄNNIL & Ko

TALLINN,

PIKK 13, TEL. 431-49

Raud- ja teraskaubad,
laskeriistad ja laskemoon,
liirauad

Metallitööstus

N. RAUDSEPP

Tallinn, U. Kalamaja 22. Tel. 464-30

Metalli treipingid

Höövelmasinad

Mitmesugused mehaanilised tööabinõud

Puurmasinad

Jalgrataste osad

Teras- ja rauakaubad

Georg Meyer

Tallinn, Pikk tn. 10
Tel. 433-04

L i u r a u a d

Rätsepaäri

M. Andreesen

Suurim inglise
riideladu

Tallinn, Rataskaevu tn. 14-4
Telef. 430-54

Iga sportlane

ostab oma tarvismineva
kauba

kooli-, spordi-, ilukir-
jandus- ja muud raa-
matud; vihud, suled,
pliatsid, igasugused
paberikaubad j. n. e.

K/ü.

„Rahvaülikool'ilt“

Jaani tän. 6, tel. 446-67.
Harju tän. 48, tel. 444-39.

Võetakse vastu tellimisi välismaa
spordiraamatutele.

KIVITRÜKIKODA

J. MÄNNIK

TALLINN, SOO 23
TELEFON 436-86

Valmistab igasugu
värvilisi
TRÜKITÖID

TÖÖ KIIRE JA KORRALIK
HINNAD VASTUTULELIKUD

KAUBANDUSE

A/S. HÜPPLER JA Ko.

TALLINN, S. TARTU MNT. 43
TEL. 305-01

Soovitame suuremal ja väiksemal arvul:
rauda, plekki, igasugu töö-
riistu, ehitusmaterjale, maha-
pidamis-, jahi- ja maalritarbeid.

OSTAME: vana rauda, malmi, plekki ja
muid metalle.

J. M.

AHJUD, KAMINAD, Pliidid

OMA JA TELLIJATE JOONISTUSTE JÄRGI

ŠAMOTTKIVID, ŠAMOTSAVI,

VAASID, TUHATOOSID

A-S.

„SAVI“

TALLINN, VÄIKE PÄRNU MNT. 21,

TEL. 459-88

„PLASTIKA“

KUNSTAINETE PRESS- JA PRITSTÖÖSTUS

TALLINN, AIA TÄN. 10, TELEFON 452-62

Valmistab kunstvaiguaineist kõiksugu elektritarbeid:
lülitajaid, kontaktpesi, kontakte, lambipesi jne.

Kosmeetikaainete tarvis:

salvipurke, puudritoose, huulepulgakesti, pudelikorke jne.

Majatarbeid:

joogipeekreid, tuhatoose, tindipotte jne.

**Kunstpressaine asendab täiesti puud, plekki, pappi jne.,
on elastne ja nägus**

Tellimiste täitmise kiire ja korralik

Mehaaniline
jalanõudefööstus

„Ovald“

Om. O. Waldson

Tallinnas,
S. Tartu mnt. 30,
telefon 302-05

Plekisepa töötuba

A. Aman

Tallinn, Rüüfli tn. nr. 4

Tel. 430-19

Tefakse iga-
sugu plekisepa
tööd antud
kavandite järele
Efitustele plekk
katusekatmine

Kõige vanem kodumaa kindlustuseettevõtte

„EKS-MAJA“

asutatud 1866. a.

Tule-, elu-, noorte-, murdvarguse-, klaasi- ja koduloomade-
kindlustused :

Juhatus ja peakontor: Tallinn, Lai tn. 1 (omas majas)

Kontor: Tallinn, Harju tn. 29, Tallinna Majaom. Pangas